

V APLEC DE LA SARDANA
DE L'ESCALA
dedicat a l'escalenc absent

25 de Maig del 1980

Pasqua de Pentecostès

3
EmA
)
L

R. 3884

BANCO DE BILBAO

Sucursal a **L'ESCALA**
c/. Pintor Joan Massanet, 25
Tel. 77 04 54 - 77 04 58

Agència n.º 1
Platja de Riells
Tel. 77 08 00

Convit

Amics sardanistes:

La vila escalenca celebra el seu CINQUÈ APLEC, i, com cada any, ens plau adreçar-vos la nostra més cordial invitació, que des d'aquestes ratlles volem també fer extensiva als escalencs absents, a tots aquells que per diferents circumstàncies de la vida, s'han vist obligats a viure fora de la nostra població i a qui va especialment dedicat aquest «V^o APLEC DE LA SARDANA DE L'ESCALA».

Amb el desig que tinguem una excel·lent diada, viscuda amb la germanor i harmonia que caracteritzen la nostra dansa representativa, i esperant que la seva celebració ens deixi gravat un emotiu record, ens permetem donar-vos la mes amical benvinguda, tot dient-vos:

¡¡ US HI ESPEREM A TOTS !!

Edita: Agrupació Sardanista «Avi Xaxu» del C. E. R.
(1.300 exemplars)

Portada original de Francesc Vila i Mitjà.

INMOBILIARIA

 Fincas Gibert

LOCATIONS-VENTE TERRAINS APPARTEMENTS VILLAS MASIAS
APPARTHOTEL TICKETS EXCURSIONES VIAJES INFORMATION

Ave María, 9 - Teléfono 77 03 72 **LA ESCALA** (Gerona)

JKEBANA

FLORS I REGALS

Carrer del Port, 18
Telèfon 77 08 52

L'ESCALA

ROBA INFANTIL

Mª Teresa Pellicer

Sta. Màxima, 8

Telèfon 77 02 27

L'ESCALA

AUTOSERVEI

MONTGÓ

M.ª TERESA LLISTOSELLA

Carretera de Montgó

Telèfon 77 06 09

8.ª. màxim. 8

73 20 L'ESCALA

Foto Joan Lassus

RENTAT EN SEC

TENYIT EN TOTS ELS COLORS

lavanderia

PAQUITA

Germans Masferrer, 13

Telèfon 77 06 70

L'ESCALA

Anxoves «El Xillu»

F. MONER

D'EL PESCADOR AL CONSUMIDOR

Riera, 40 - Telèfon 77 08 38

Picasso, s/n. - Muntanya Blanca

L'ESCALA

BAR y TABACOS

PELLICER

c/. del Port, 36 - c/. del Port, 53

Teléfono 77 00 01

LA ESCALA

*Bordados
Souvenirs*

ELENA

c/CAIDOS y PLAYA-TEL 770103

LA ESCALA (COSTA BRAVA)

Marxar... quedant-se!

«Sento d'anyorament
un gran turment,
lluny de tu, vila aimada,
lluny del teu cel tan blau
lluny de ta dolça pau
lluny de ta gent honrada.»

Així començava una sentimental poesia de l'excel·lent escalenc i mestre distingit Genís Puig Solés, que recordo haver llegit fa molts anys en un programa de festa major.

I la transcripció avui aquí perquè aquesta anyorada fonda, íntima, punyent, per les coses de L'Escala, és una constant en tots els que haguérem de marxar del nostre poble.

Penseu, per uns moments, en una família de set germans, el pare treballant de mestre d'aixa, en aquells temps anteriors al turisme... i amb sols aquestes indicacions em donareu la raó quan poso en evidència que si vaig emprendre camins lluny de la llar, no fou pas per gust.

Les Tranyines a la Platja...

CONSTRUCCIONS

Ginés

**VENDA DIRECTA
DE CASES I TERRENYS**

Els desitja una bona diada de l'Aplec

c/. Tramuntana
Telèfon 77 05 43

L'ESCALA

Però tant si estem ací, com si vivim allà o fem viatges més enllà, el cert és que els sentiments per la vila enyorada ens han mantingut captivats, seduïts.

Recordo una vegada que estant reunits un grupet d'escalencs absents en unes circumstàncies que no són del cas detallar, a un se li va ocórrer tot parlant del poble, començar a cantar la sardana Records de L'Escala. Les primeres notes: «En un bocí de Costa Brava...» varen sorgir decisives, corejades per tots; després, lentament, les veus es varen ennuegar, l'emoció ofegà la tonada i la sardana no es va acabar...

Sempre amb l'ansia de tornar, encara que sols fos d'escapada, he passat temporades curtes i algunes de massa llargues, sense veure les cases apinyades des de l'església a la platja, ni les esveltes barques de línia Vadoret junt a la mar somniosa de l'ample golf, i trobant a faltar sempre l'ambient de simpatia franca, bon xic irònica, de la gent escalenca i rememorant amb recança la gràcia especial de ballar les sardanes amb estil no superat.

I m'ha fet molt feliç quan he pogut acompanyar a L'Escala amics d'altres contrades, d'altres nacions, per ensenyar-los a menjar garotes a l'hivern, o les nostres platges a l'estiu, i quan tots, sense excepció, han tingut paraules sinceres d'elogi i alabança per les coses que han vist del Riuet fins a Montgó.

Sens dubte l'absència més aflictiva, més penosa, va ser quan ja de molt jove, la guerra civil em va tenir quasi un any seguit fora de casa.

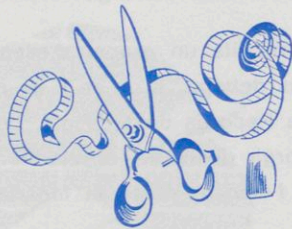
Tornava una nit de primers de febrer del 1939, sol, trossejat, derrotat, caminant amb una defallença que arribava a l'ànima; plovisquejava... No podia més! Però en arribar a la pujada de can Japot, els peus llagats quasi no em feien mal, les cames s'enfortien i unes llàgrimes (o potser eren gotes de pluja?) em regalaven cara avall en fer l'entrada al poble.

Perdoneu-me que us conti tot això; potser caldria guardar-m'ho com a molt íntim. Però és que en aquest **5è Aplec de la Sardana**, en la celebració de la **DIADA DE L'ESCALENC ABSENT** tots els sentiments, records i emocions s'ageganten, omplen el cor i vessen fora.

Encara que sembli impossible el desdoblament de la persona, nosaltres en marxar lluny hem deixat aquí tant d'afecte i passió que resulta que ens hi hem quedat, a L'Escala, per sempre.

Si, sí; això és: marxar... però quedant-se!

F. Sala Balaguer

SASTRE

Francesc Torrent

c/. Riera, 42
Telèfon 77 01 67

L'ESCALA

PERRUQUERIA

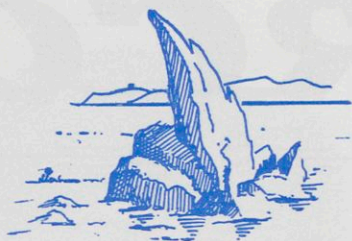
PER SENYORES i SENYORS

Torrent - Soletat

SERVEI DE MANICURA

Carrer del Mar, 3
Telèfon 77 01 64

L'ESCALA

PUB TRATTORIA

RESTAURANT

«LA CLOTA»

Telèfon 972/77 08 27

(Port La Clota)

L'ESCALA

ERCOS

— **S. A.** —

**L'ASSEGURANÇA DE LA LLAR I LA DE
COMERÇOS - OFICINES, ARA ES FAN
MES IMPRESCINDIBLES QUE MAI.**

**Amb una sola pòlissa cobrim el robatorio, l'incendi,
l'explosió, responsabilitat civil, danys per aigua
i fins 18 riscos diferents.**

PER POCOS DINERS LI PROPORCIONEM:

- * SEGURETAT**
- * PROTECCIO**
- * TRANQUIL.LITAT**

Agent a L'ESCALA i COMARCA:

MONTSERRAT BALLESTA DE GUANTER

**Carrer Alfoli, 19
Telèfon 77 03 49**

L'ESCALA

La Pubilla de la Sardana de L'Escala

La senyoreta **M.ª Teresa Flaqué i Callol** fou proclamada PUBILLA DE LA SARDANA 1979, en el ball de nit que, amenitzat per l'orquestra "Selvatana" i com a cloenda del IV Aplec, es va celebrar a la Sala de Festes "La Palmera".

FUSTERIA

Esteve Ribas

c/. Riera, 50

L'ESCALA

INSTAL·LACIONS ELECTRIQUES

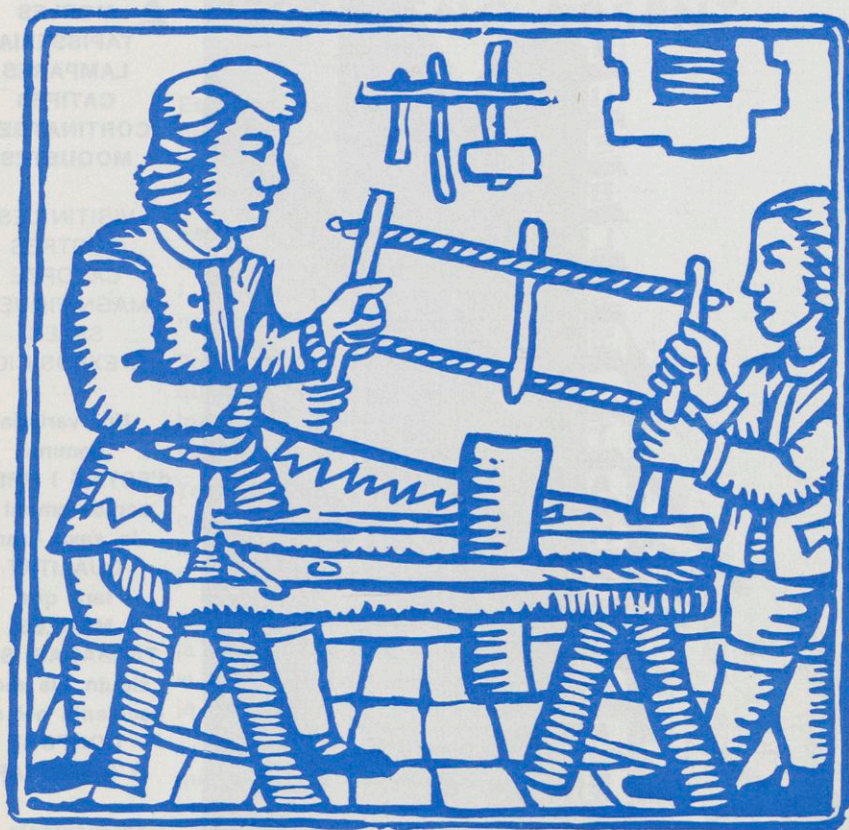
SANITARIES I CALEFACCIO

J. Ribas Torrent

Carrer El Greco, 2

Telèfon 77 02 28

L'ESCALA

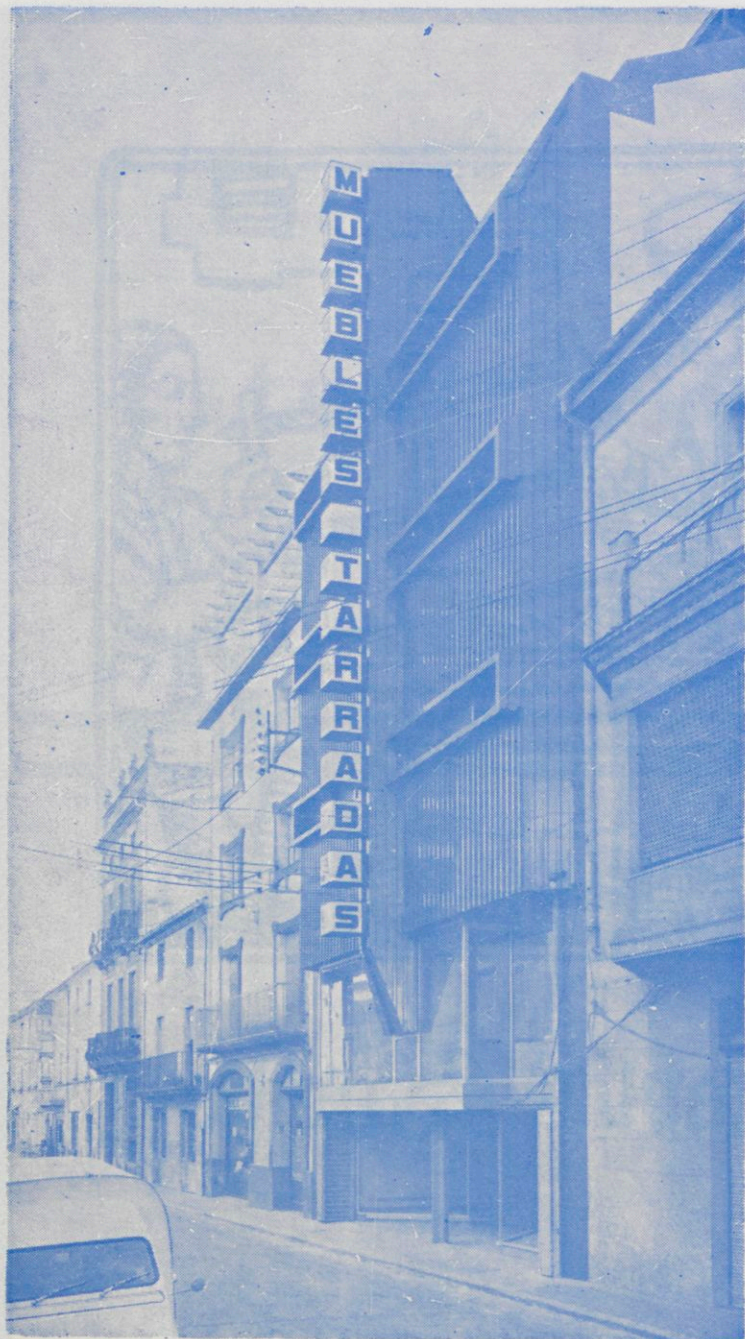

Mobles Sancho

Ctra. Palafrugell s/n (davant gasolinera)

Telèfon 77 04 85

L'ESCALA

**GRANS
EXISTENCIES
MOBLES
TAPISSERIA
LAMPARES
CATIFES
CORTINATGES
MOQUETES**

**VISITIN LES
NOSTRES
CATORZE
MAGNIFIQUES
SALES
D'EXPOSICIO**

**Una variada
gamma
d'ESTILS i PREUS
conjuntament a
la seva gran
QUALITAT
farà que
MOBLES
TARRADAS, S.A.
siguin els més
escaients pel seu
CONFORT
i BENESTAR**

**Representants de
INDUSTRIAS
SEMA, S. A.
Matalassos
Somiers
Llits plegables**

**REPRESENTANT
A L'ESCALA**

Jesús Puig

**c/. Empúries, 19
Tel. 71 01 85**

Vendes: Verdaguer, 17 i Divina Pastora, 59 - Tels. 570266 - 570362 - 570366

BANYOLES

A L'ESCALENC ABSENT

Escalenc que per motius
de família o de funció
partires de ton ribatge
i deixares ta mansió.

Escalenc que, perquè un dia,
amorós de llibertat
i avorrint la tirania,
no volgueses ser lligat.

També els arbres es desfullen
quan en hivern bufa el vent;
també els ocells llurs nius deixen
cercant un cel més clement.

També, en mar rabejada,
cel furiós i udolador,
lleva diligent la xarxa
i entra a casa el pescador.

Avui, el sol que trigaba,
ja ha sortit dels seus llençols;
si encara hi ha tramuntana,
ja hem sortit de danys i dols.

Escalencs pròdigs d'un dia
que al nostre crit acudiu:
oi que és bo de flairar l'aire
del vostre poble nadiu?

I avui, en eixa diada,
a tots els que esteu absents,
us volem entre nosaltres
de cos o esperit, presents.

Aquest Aplec és el vostre;
pugui ell fer-me cabal
perquè un dia cada ovella
retorni dins son corral.

Entreu en aquesta anella
de la sardana, que és niu;
si tot el món cap en ella,
vosaltres amb més motiu.

J. S. R.

«L'Emigrant»

L'ESCALA, ABRIL 1980

CONFECCIONS

BRUGUERA

Carrer del Mar, 5

Telèfon 77 02 77

L'ESCALA

Casa Fidel Geli

Concessionari de les millors marques, mundialment
conegudes, en Ràdio i Televisió.

TELEFUNKEN - SANYO - PHILIPS

A més disposa d'una extensa gama d'electrodomèstics.

Ultimes novetats en discos, musicassettes
components de música.

Carrer del Port, 39 - Tel. 77 00 98

L'ESCALA

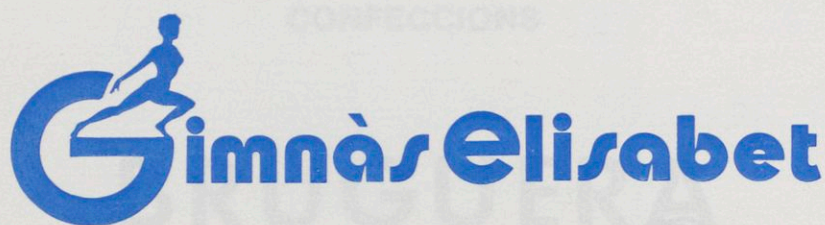

ESPECIALISTA EN ANTILOP

BOUTIQUE VILABRÚ 3

c/. del Port, 12 i 14 - Telèfon 77 06 73

c/. Joan Massanet, 16 - Telèfon 77 00 74 - **L'ESCALA**

L'ESCALA

GIMNASTICA

SENYORES I NENES

BALLET CLASSIC

NENES

I O G A

CLASSES MIXTES

CURSETS D'ESTIU
Juliol i Agost

Informació: Plaça Victor Català, 10, 2.º

Telèfon 77 03 22

Enyorança escalenca

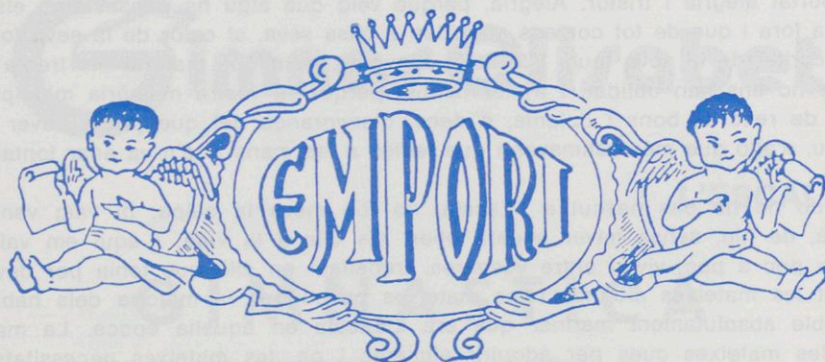
Avui he rebut, igualment com altres escalencs absents, una missiva que m'ha portat alegria i tristor. Alegria, perquè veig que algú ha pensat amb els que estem a fora i que de tot cor ens conviden a casa seva, al calor de la seva fogaina i a la caritat de la seva taula i la seva conversa; gent que malgrat els trenta anys passats no ens han oblidat. I tristor també, perquè la vostra memòria m'omple de coses, de records bons i dolents, d'idees, d'enyorança del que podia haver estat i no fou, d'allò que més estimaves i que tenies a les mans i se'n va anar tontament.

Jo no he pas nascut a l'Escala, no fou meva la culpa; hi vaig venir de jovençà, de nin, sense haver encara obert els ulls a la vida; i aquí em vaig fer home a poc a poc; vivint entre vosaltres, treballant en allò que tenia per davant i passant les mateixes alegries i les mateixes penes que la majoria dels habitants del poble absolutament mariner que era L'Escala en aquella època. La mateixa gana, les mateixes cues per adquirir aliments i pa, les mateixes necessitats per a tots. Les alegries de l'edat jove són les que més recordem: la primera embarcada com a mariner de la tranyina del «Xillu»; mitja part a la primera setmana i a la segona ja ser tractar com un home, part sencera. El pit em reventava de gust. La bona acollida entre nois i noies del poble que aviat em prengueren com un més d'ells: balls, sardanes, fútbol, festes a tot igual com un més de la colla. Em devenen

La venda del peix a la Riba Vella

PASTISSERIA-BOMBONERIA

**Es complau en oferir les seves
mes escollides el.laboracions**

TARTES GELADES

REPOSTERIA FINA

CANAPES

PASTES SALADES I DE TE

i la seva especialitat

ESCULLS

PROVEU-LOS!

Maranges, 16 - Telèfon 77 00 89

L'ESCALA

idees al meu cap i tancant els ulls penso i recordo noms, barques bots de llum, gent, soroll d'esclops a coberta, i paraulasses a l'hora de barar les barques.

Aquí vaig tenir, als 16 anys, el meu primer amor, la primera gran il·lusió de la meua vida, que com a molts ens movia a voltar i voltar, els dies de cada dia, pel carrer de les botigues (avui fosc i vuit, ple de bancs i de botigues) esperant l'estimada sota aquell gran llum que tenien al cantó de les oficines de F.E.C.S.A. que al igual que una llum de tranyinaire ens convocava a tots.

La meua absència als 18 anys fou forçada pels imprevistos. El meu pare, que aleshores era militar, fou traslladat depressa i corrent i quasi sense poder-se despedir, a un punt molt llunyà acostumat com estava a no sortir mes enfora del golf de Roses. L'arrebassada va ser brutal, millor diria bestial. Vaig plorar en silenci durant molts dies dins el meu llit, vaig perdre les ganes de viure, de menjar i de tot. La nova gent, la nova feina, la nova vida no ha fet osques en el meu pensament. Sempre L'Escala.

Durant gairebé 20 anys no vaig tornar a casa. La primera vegada que ho vaig fer, em vaig omplir els pulmons d'aire de tramuntana i els ulls de blau de mar escalenc. Els que no han estat lluny molt de temps no sabem que és això, no saben que és plorar sense saber el perquè. Durant 5 anys he tornat alternament, visc enfora i el mateix Mediterrani que un dia em donava el pa, avui em posa entrebancs per a poder passar, mal fossin unes hores, entre els que considero més que germans. Diuen els grecs que l'Ulisses tornà per enyorança, no per amor de la seva dona. I jo els crec.

Jo tornaria de bon gust, canviaria tots aquells anys de correr món, de rebre patacades, de passar males nits a bordo i de menjar en prou feines un tall de pa; per no haver sortit mai de L'Escala, del que jo dic sempre «el meu poble». Poble que durant aquests anys ha anat canviant i evolucionant, fent-se gran i ample, assimilant més gent forana i perdent part del que jo estimava. Ja no tenim ni les tranyines a la Platja, ni Can Tranta, ni Can Panxo, ni Can Sureda ni Pekin, tan recordat per la nostra joventut amb aquells balls de carnestoltes, ni carrer de les botigues, ni envelat, ni arròs a segar, ni el Mas Cremat en sortir de l'últim dia de festa.

Tenim els enyoradissos una cosa bona, que L'Escala vinguem tard o prest, aviat o poc a poc, entrem de dia o de nit com jo he fet alguna vegada, té la mateixa olor marinera de la nostra joventut, olor de sal iodada, de carrers enfilats, de carrerons que no es passen i de gent ample de pit i de noblesa, que ni aquesta generació ni les que vindran perderan.

Joves i vells de L'Escala, organitzadors d'aquesta diada de l'Escalenc Absent, us saludo amb emoció.

Enguany no vindré, ploraré el meu silenci enfora.

Santanyi, Illa de Mallorca 3 - 4 - 80

Pere Navarro Paredes

PERRUQUERIA DE SENYORES

EMI

c/. El Greco, 1
"Poble Sec"
Telèfon 77 05 47

L'ESCALA

CONSTRUCCIONS

J. Hostench

El Greco, 4
Telèfon 77 03 81

L'ESCALA

ARTICLES REGAL

RECORD

CUYAS-OLIVERAS

Revelat de pel·lícules en color i blanc i negre en 24 hores
Venda de material fotogràfic

c/. Enric Serra, 9 - 13

c/. Maranges, 8 - 27

Telèfon 77 04 25

L'ESCALA

CARNISSERIA-CANSALADERIA

Narcís

**GRAN ASSORTIMENT EN CARN PER A HOTELS
AMB SERVEI A DOMICILI**

Lliberació, 38

Telèfon 77 02 95

L'ESCALA

FABRICA D'EMBOTITS

Muntanya Blanca

**ELS HOTELS I RESTAURANTS
QUE BUSQUEN QUALITAT
A EMBOTITS "MUNTANYA BLANCA"
HI TROBARAN EL MILLOR
I TOTA LA VARIETAT**

Paratge Muntanya Blanca

Telèfon 77 04 96

L'ESCALA

Foto Joan Lassus

CONSTRUCCIONS

Francesc Bofill

Muntanya Blanca

L'ESCALA

PERFUMERIA

Llistosella

ELS HI OFEREIX ELS SERVEIS D'ESTETICIENNE PER A
QUANTES CONSULTES VULGUIN FORMULAR SOBRE
ESTETICA I COSMETICA

**Concessionari de Perfums i Cosmètica
Nacional i Estrangera**

Santa Màxima, 6
Maranges, 2
Telèfon 77 03 67

L'ESCALA
Costa Brava

BOUTIQUE

لانتا

Avda. Ave Maria s/n

Telèfon 77 04 37

L'ESCALA

CONSTRUCCIONS **VIAJES**
ESCALATOUR, S.L.

ORGANITZACIO DE VIATGES
RESERVES DE BITLLETS
CANVI DE MONEDA ESTRANGERA
LLOGUER DE XALETES I APARTAMENTS

c/. del Mar, 8

Tel. 77 06 40

c/. Camí Ample, 2

Tel. 77 02 18

PRO-INVER

F. CALLOL, A. P. I.

VENDA D'APARTAMENTS, TERRENYS I XALETES
AGENCIA D'ASSEGURANCES **ZURICH**

c/. Camí Ample, 2

Tel. 77 02 18

L'ESCALA

c/. Primitivo Artigas

TORROELLA DE MONTGRI

Carta Oberta als organitzadors de la "Diada de l'Escalenc Absent"

No m'ha sorprès la vostra iniciativa i m'ha complagut de veure que enguany heu volgut arrodonir les vostres festes amb la diada de «L'Escalenc Absent». Aquest vostre determini és una delicada atenció a tots aquells fills del poble que l'atzar, la vida o com vulgueu anomenar-ho ha conduït a afincar-se a una altra població per tal de desenvolupar-hi les seves activitats i ens permetrà conviure amb compatricis nostres després de llargs anys d'incomunicació.

Heu pensat, i heu pensat bé, que l'absència, per llarga que sigui, no té prou força per a esborrar l'empremta amb que ens marcaren els anys d'infantesa i d'adolescència passats al redós del nostre poble; que tenim entre vosaltres tot allò que tant hem estimat i estimem encara: les despulles dels que hi foren abans que nosaltres; els nostres familiars i amistats a prova d'anys i d'absències: fermes i entranyables, i hem endevinat com ens havia de plaure a tots de trobar-nos junts.

Sens dubte haveu encertat al prendre la decisió de reunir tots els escalencs, normalment absents de la Vila, per a conviure i confraternitzar amb vosaltres mentre duri la trobada, i heu encertat, encara més, al voler emmarcar-ho en la diada del vostre Aplec de la Sardana festa més convenient per aquesta finalitat que la Festa Major, celebració casolana, familiar, que comporta sempre compromisos ineludibles.

No estic segur de poder comptar-me entre els escalencs absents —més aviat em considero un escalenc que treballa a fora i que es presenta al seu poble tant sovint com pot, gairebé cada fi de setmana— però crec que aquesta iniciativa vostra mereixerà no tan sols l'aprovació, sinó, també, el reconeixement de tots nosaltres. Quantes hores no haureu esmerçat, amics, per a portar a terme, d'una manera satisfactòria per als vostres convidats d'un dia i per a vosaltres mateixos, la magnífica idea que a la fi haureu vist, per satisfacció vostra i de tots nosaltres, plasmada en un èxit total?

Per la delicadesa de la vostra intenció; per l'esforç que us ha exigit a tots vosaltres, organitzadors, l'empresa que per primera vegada haveu portat a cap i sobretot, per la dedicació, generositat i altruisme que es necessita per «fer coses» que no us donen més que la satisfacció d'haver acomplert allò que vosaltres creieu un deure, us mereixeu un **GRACIES**, amb majúscules i subratllat, ben sincer, ben afectuós i una abraçada ben forta.

Pere Bruguera i Pellicer

CARNISSERIA i TOSSINERIA

R. FIGUERAS

**TOT EL QUE BUSQUEU
PER QUALITAT I BON PREU
A «CAN BOAC» HO TROBAREU**

Carrer Torra, 43

Telèfon 77 03 13

L'ESCALA

QUEVIURES - AUTOSERVEI

CAN LLONCH

**SALUDA A TOTS ELS SARDANISTES
I ELS DESITJA UNA BONA BALLADA**

c/. Maranges, 25

Telèfon 77 01 95

L'ESCALA

**ESPECIALITATS EN TAPES
i MARISCS**

Bar LA PUNTA

EL QUE TE BON PALADAR

SAP ON ES EL «BAR LA PUNTA»

I QUI S'HI VOL ENTAULAR

SI NO HO CONEIX HO PREGUNTA

Passeig Dr. Isern s/n

L'ESCALA

ANNA ROURET

ESCALENCA DEL TOT ABSENT

Per una mica més d'un any, Anna Rouret (la meua esposa) no podrà rebre la dedicació de la «Diada de l'escalenc absent» en la part que li correspondria. Estic segur que, en vida, no hauria pas deixat d'assistir a l'Aplec d'aquest any.

Era una escalenca completa, i si els avatars de la vida o els «fats perseguidors», que deia Aribau, l'allunyaren físicament del seu poble, ella no va mai deixar de sentir-s'hi vinculada. En rebia constantment informació, o l'anava a cercar personalment, vivint-ne, com si fos a dintre, els moviments

demogràfics, les transformacions urbanes, els corrents ideològics, les activitats culturals i socials, i fins —per què no dir-ho?— aquelles xafarderies que segellen les característiques d'un nucli humà.

L'Escalal, el poble de ferma personalitat; de pescadors ardits, de pedres gregues i romanes, i d'assentaments coral·lins. Aquest poble que la va veure néixer, on donà els primers passos i on puntejà les primeres sardanes, l'Anna Rouret el tingué sempre gravat al cor.

Com a prova de la seva vinculació, recordaré que en assabentar-se de la mort de Caterina Albert, no es va poder estar de dirigir un missatge de condol als escalencs, publicant-lo en el «Butlletí d'Informació Catalana» de Guadalajara de Mèxic (febrer del 1966), que deia així:

«Ben lluny de L'Escalal m'assabento de la mort de la nostra Caterina Albert, esdevinguda el dia 27 del mes passat, a les 10 de la nit.

«Com segurament tots vosaltres, he sentit un dolor profund, per afecte personal i perquè a més d'una gran escriptora catalana, «Víctor Català» era una força bondadosa que ens influïa i unia als escalencs.

«De tots els records que d'ella en guardo, des de la meua infantesa, poso en primer lloc la dedicatòria d'un exemplar de «Solitud» autografiada a base d'un llarg i penós esforç físic, per deficiència de la vista, que li agraeixo del fons del meu cor.»

Amb poques paraules aquest «missatge» revela d'una manera ben clara i senzilla com, malgrat els anys d'absència, l'Anna sentia un impuls que l'arrelava a l'Escalal i la solidaritzava amb la seva gent.

Per la condició que m'he autoaplicat d'escalenc per adobció, demano als que la conegueren, o en tenen referències, la vulguin incloure entre els escalencs absents, encara que la seva absència ho sigui també d'aquest món.

Josep M. Murià

CONSTRUCCIONS

Puig Gibert, S. A.

DESPATX

Carrer del Port, 19

Tel. 77 02 76

L'ESCALA

L'OVELLERIA

Telèfon 75 88 47

BELLCAIRE

(Girona)

BAR - RESTAURANT

La Vinya

Avda. Girona, s/n

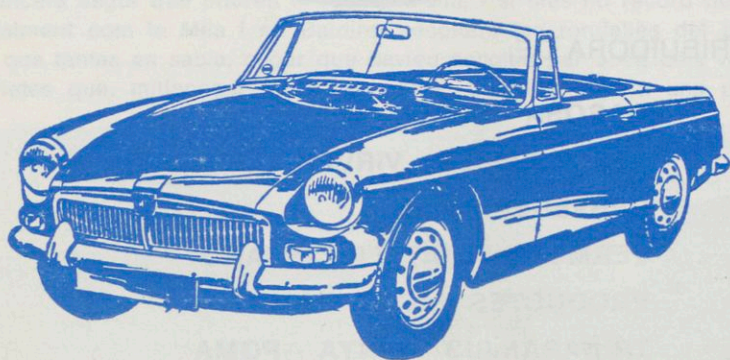
Telèfon 77 03 46

L'ESCALA

PER APROVAR ES INDISPENSABLE
SABER CONDUIR

MAXIMA EFICACIA EN

AUTO ESCOLA MARINA

ESTEM AL VOSTRE SERVEI:

MARTI MORENO, EMILI SERRA, MIQUEL BAIX

Avda. Ave Maria s/n

Telèfon 77 06 78

L'ESCALA

TEL. 77 01 26

Casa Callot Callot

CTRA. VILADEMAT-PALAFRUGELL - KM. 4,5

L' ESCALA

COSTA BRAVA .

DISTRIBUÏDORA DE:

GASOSA - SUPER "D"

DESTIL·LERIES - VIRVEN - LICORS

CERVESES DAMM

VERMOUTH - BITTER CINZANO

PRODUCTES LACTIS RAM

TRINARANJUS - PINYA - POMA

PEPSI-COLA - MIRINDA

FONTER - FONT-VELLA

PRODUCTES NETEJA - GUERRERO

VINS OLIVEDA - VINS JUMILLA

VINS DE LA RIOJA

AIGUA MALAVELLA

NÈCTARS I SUCS DE FRUITA - MAGOSA

Una carta

Benvolguts amics:

A vosaltres escalencs que, per diferents motius, teniu lluny de la vostra vila el lloc de residència, van dirigides aquestes ratlles.

Sóc sardanista —un de tants— que espero assistir a l'Aplec, aquest que, amb molt bon criteri, la Comissió organitzadora ha decidit dedicar-vos a vosaltres.

Vindreu, com nosaltres, de llocs mes o menys allunyats. Amb els cors plens d'il·lusió, per a retrobar-vos amb els familiars i amics, i al mateix temps reviure conjuntament records de temps passats, que encara que ja no tornaran porteu gravats dintre vostre.

Encara que no hi trobareu la presència física de l'avi Xaxu, segur que podreu escoltar alguna de les seves inspirades composicions. Podreu recordar les carícies de la vostra joventud, trobareu, desafiant el pas del temps i les tempestes del vostre mar, la Roca del Cargol, i segur que passareu realment una Bona Festa.

Si algú de vosaltres havia arribat a conèixer l'escriptora Caterina Albert i Paradís, encara segur que tindreu el record d'ella, i si més no record de l'infantesa en que, talment com la Mila i en Baldiret escoltant les rondalles del bon Gaietà, el pastor que tantes en sabia, segur que havíeu escoltat per boca dels vostres avis, les historietes que, mitjançant les seves obres, donaven vida a uns personatges

El Passeig un dia d'Aplec

**TENER
SU DINERO
A LA VISTA
Y CON MAS
INTERES**

Esta es la ventaja de abrir a su nombre una Cuenta de Ahorro.

La Cuenta de Ahorro es el depósito a la vista de mejor retribución.

Usted puede disponer de sus fondos en cualquier momento, como en la cuenta corriente, pero cobrando intereses más altos. Además, presentando la libreta, puede disponer de sus fondos en plaza distinta a aquella donde tiene domiciliada la libreta.

El Hispano se ocupa de llevarle la contabilidad y los apuntes de su libreta, bajo la supervisión de usted.

Banco Hispano Americano

Sucursal a **L'ESCALA**

Carrer E. Serra

Tels. 77 09 21 - 77 09 24

que eren la pura estampa de la gent senzilla de les nostres contrades. Tal vegada us semblarà sentir encara els lladrucs del fidelíssim Lenin, aquell gos que moria de fam al costat del seu amo mort, o bé el record de El Bes amb cua, amb l'amor ofegat entre el senyor Victorià i donya Margarideta.

I ja entrant de ple en l'Aplec segurament que tindreu un record de l'Aplec de Sant Martí, tant lligat a L'Escala i a en Josep M.ª Vilà i Saliner, com a la que amb tant d'amor va dedicar en Jaume Vilà i Comas a la seva promesa, Empar, i sobretot l'Escalenc d'en Pere Mercader i Andreu.

Peró també i trobareu agradables novetats. Si vosaltres estimeu la població per haver nascut a tan bell lloc, també trobareu proves que no resta indiferents per als de fora, i trobareu noms de sardanes, possiblement desconegudes per vosaltres, com L'APLEC DE L'ESCALA del bon amic de la població Enric Vilà i Armengol, o bé les dues composicions d'en Francesc Mas i Ros que fan referència a la població: les Platges de L'Escala i Els pescadors de L'Escala, proves palpables de la projecció que han agafat.

Pero si la vostra alegria i satisfacció encara no queda satisfeta, hi trobareu el fill de la vila, en Lluís Albert i Ribas, autor entre d'altres del Cant a L'Escala, i figura indiscutible dins la sardana com a investigador de la mateixa i també digne descendent de la família Albert Paradís, nebot per tant de l'escriptora abans anomenada dins aquest article.

També trobareu la novetat que molts dels presents seran desconeguts per a vosaltres, però això no serà obstacle perquè tots junts poguem passar una diada de germanor, una diada de demostració de que L'ESCALA US RECORDA, enllaçant les mans uns i altres.

Tal vegada us estranyarà que molts ballin els curts amb els braços abaixats, podeu estar segurs que aquests no són escalencs, ja que avui en dia sols els escalencs, i molt dignament, els ballen amb els braços alçats. Les causes són de molt mal escatir i l'evolució a vegades porta resultats com aquest, en què no es comprenen ben bé.

Per la meua part desitjo que aquesta diada ens porti a tots plegats a enlairar encara més la sardana, aquesta dansa tan catalana que ha fet que fos admirada per tots aquells que venint de terres estranyes, i que parlant de forma tan diferent a nosaltres, la comprenen perfectament i són els nostres millors propagandistes i admiradors de la mateixa, cosa que ens ha de fer sentir orgullosos ja que demostren al Món que Catalunya dona les mans a tothom i en els moments difícils la sardana ha servit per agermanar.

Com també ha servit avui per agermanar-me, encara que no ens coneguem, amb vosaltres.

I com a sardanista —un de tants— rebeu una forta encaixada, del també amic

Josep Gendrau

Calonge, abril del 1980

CONSTRUCCIONS

Rafel Sotillo

Carrer Sant Pere, 53

L'ESCALA

Montserrat Sala

CAMPING GAS i TELEVISIO

Carrer del Mar, 7

Telèfon 77 01 92

L'ESCALA

Agencia MARQUES

SEGUROS ASSEGUANCES

Ens oferim per assegurar-li la seva vivenda contra el robatori i l'incendi, amb una sola pòlissa que surt més econòmica, a més tenim l'assegurança adequada a cada situació.

¡¡ LA SOLIDESA DE LA COMPANYIA ES LA QUE VAL !!

Agent col·legiat: JOAN MARQUES I PRAT

Avda. de Montgó s/n (Oficina Central i Tècnica)

Telèfon 77 02 98

c/. Velàquez s/n (Domicili Particular)

Telèfon 77 00 64

PASTELERIA * BOMBONERIA

FUNDADA EN
1854

MARANGES, 6 - TEL. 310180

LA ESCALA
(COSTA BRAVA)

ESPECIALIDAD ESCALONS

Foto Joan Lassus

Sant «Rafel»

APARTAMENTS

SELF - SERVICE

CAFETERIA

RECREATIUS

Carrer del Port, 35

L'ESCALA

VINS i LICORS

Els Barrils

GABRIEL VENTURA

c/. Alfoli, 10 i 15
Telèfon 77 01 98

L'ESCALA
Costa Brava

Rallye - Hotel

OBERT TOT L'ANY

RESTAURANT

DISCOTECA DINO'S

LA PETITA GRAN

DISCOTECA DE L'ESCALA

Passeig Marítim s/n

Telèfon 77 02 45

L'ESCALA

SNACK-BAR

ENTREPANS

PLATS COMBINATS

TAPES VARIADES

POLLASTRES A L'AST

T R E V i

Xamfrà: Sant Pere - Avi Xaxu

L'ESCALA

L'ESCALA

recordant a tots els escalencs

Els qui hem passat temps fora de casa, fora de la nostra vila, hem tingut ocasió de valorar amb més precisió i estima la tornada a la nostra llar, hagi sigut o no una estada mes o menys duradera.

Sabem també que el poble en el qual s'ha nascut o viscut no se'l pot arrencar com tampoc se'l pot considerar com una cosa passada, doncs forma una part important de la nostra vida. D'això tots els escalencs en som prou conscients, encara que a vegades ens manqui l'oportunitat de demostrar-ho.

I aquesta coneixença fa que l'escalenc visqui amb intensitat l'enyorança que normalment es produeix quan s'és lluny de casa. Per això L'Escala, coneixedora d'aquesta mena de nostàlgia, així com de les virtuts que distingeixen a tot escalenc, vol recompensar, com a veritable mare, a tots els seus fills amb l'oportunitat de retrovar-se amb ella, oferint l'Aplec d'enguany als escalencs absents, a fi de veure'ls junts en un mateix lloc i en una joiosa jornada: «la diada de l'Aplec».

Aquell refrany català, tan popular que s'aplica a les festes nadalenques tot dient que «per Nadal cada ovella al seu corral», pot esdevenir-se un símbol al·legòric, imatge d'un nou refrany: «per l'Aplec de la Sardana d'enguany, tots els escalencs ens retrobarem amb més afany».

Els que estem aquí, a l'Escala, desitgem reveure als nostres familiars o amics, escalencs com nosaltres, mentre ens uneixi la nostra benvolguda dansa catalana mitjançant un comú llaç de germanor.

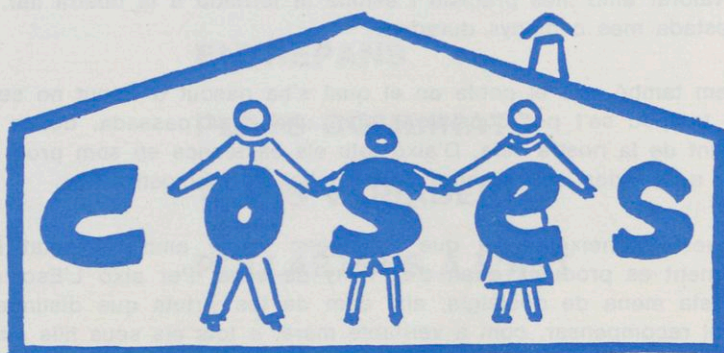
Una de les principals característiques que han distingit a la nostra vila ha sigut la tradició sardanista, per això ens adonem que la sardana juga sempre un paper primordial. Es ella qui, com a dansa típica de Catalunya, contribueix ara, en gran manera, a aquesta trobada. Aleglant els nostres cors i unint-nos les mans ens fa ballar junts i ens fa viure mes compenetrats.

La sardana, dansa tradicional catalana, és un símbol de germanor popular i el nostre Aplec serà la culminació o zenit d'aquesta fraternitat escalenca.

Visquem l'Aplec amb il·lusió i entusiasme, puix tots hi estem unificats!

L'Aplec de la Sardana de l'Escala, després de quatre anys consecutius d'estar present entre nosaltres, vol perdurar com un agradable record demostrant a

Boutique

LLISTES DE NAIXEMENT

ROBA PER A MAINADA DE NAIXO FINS A 8 ANYS

JOCs DIDACTICS

COSES PER A REGAL

Representant de JANE i ARRUE

COTXETS, LLITS i ACCESORIS

Alfoli, 9 - Telèfon 77 06 98

L'ESCALA

la vegada la transcendència de la nostra població. L'Aplec ha donat sempre lloc a un constant moviment de gent escalenca i forastera. La major part d'aquestes persones atretes per les saltadores i escollides sardanes que, any darrera any toquen les més variades cobles, són el testimoni vivent de com el nostre Aplec s'ha anat desenvolupant de manera extraordinària, singular, quasi excepcional... La prova és ben palpable, dons cada any hi assisteix mes gent.

L'any passat amb ocasió de l'Aplec es va pensar molt bé amb la gent del mar, amb els mariners. Aquest any en comprendre que la diada de l'Aplec comença a ésser ja tradicional, L'Escala ha pensat amb bon encert amb aquelles persones que recorden amb carinyo la seva població d'origen, però que no hi poden viure perquè les circumstàncies de la vida les han obligat a traslladar-se a altres indrets.

No obstant, aquesta eventualitat no impossibilita ni impedeix als escalencs venir de tant en tant, però mentre uns venen sovint, altres tenen poquíssimes probabilitats. L'Escala d'un temps ençà ha anat prenent consciència d'aquest problema i per això desitja que la festa anyal de la sardana sigui una autèntica diada de germanor.

L'Aplec de la Sardana d'enguany serà doncs l'encís d'una sola rotllana en la que tots els escalencs hi pendrem part. Escalencs d'aquí i escalencs de fora viurem tots junts la gran diada donant-nos les mans en senyal d'amor, de fraternitat i d'amistat. I tots farem rotllo per igual, un rotllo obert a tothom, al qui s'hi pot entrar i sortir lliurement, sense distinció de raça, edat o sexe, sense formar parelles obligatoriament, amb la intervenció d'un nombre indeterminat de balladors i amb la condició indispensable d'unir nostres mans.

Sols així podrem honrar al nostre famós Aplec i l'alçarem damunt nostre, si pensem que farà retrobar a tots els escalencs en el poble que els ha vist nèixer i que és el seu patrimoni. Aquest pensament és suficient per a sentir-nos joiosos i per a moure'ns a valorar millor l'Aplec.

Aplec de la sardana d'enguany

afavoreix el nostre anhel:

«Que tothom sigui company

amb un amor ben fidel»!

Procurem tots plegats que el que es diu en aquests quatre versos sigui una veritable realitat.

Pilar Pelicer de Gispert

L'Escala, a 11 de març del 1980

CARAVEL·LA

INSTAL·LACIONS ELECTRIQUES I SANITARIES

Casa Hereu

DE TOT PER AL SERVEI DE LA LLAR

**VAIXELLES - CRISTALLERIES - COBERTERIES
I TOT EL PARAMENT DE CUINA
OBJECTES PER A REGAL**

c/. Empúries, 10
Telèfon 77 03 98

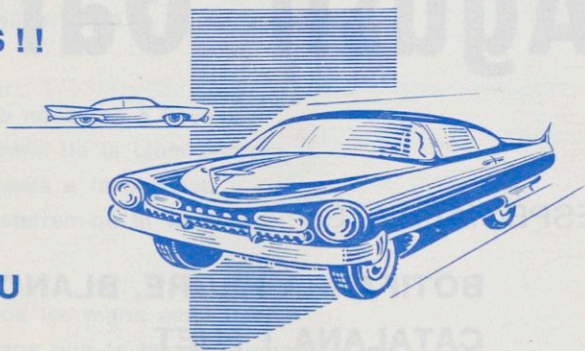
L'ESCALA
Costa Brava

A TOTS AQUELLS ESCOLERS A QUI ELS ATYRS DE LA VIDA
HAN ESUFIXAT DE LA VELLA SOCA DEL NOSTRE POBLE.

AUTO ESCOLA MONTGRÍ

US OFERIM ELS MILLORS SERVEIS
I EL MES MODERN MATERIAL DIDACTIC

INFORMEU-VOS !!

ENS TROBAREU

a **L'ESCALA** c/. del Mar s/n

Telèfon 77 09 58

a **TORROELLA** c/. Sant Genís, 16

Telèfon 75 88 46

VEGEU LES NOSTRES CONDICIONS I COMPAREU

**CARNS i EMBOTITS
DE QUALITAT**

Agustí Gardella

ESPECIALITATS:

**BOTIFARRA NEGRE, BLANCA
CATALANA i FUET**

Carrer del Port, 26
Telèfon 77 06 05

L'ESCALA

A TOTS AQUELLS ESCALENCS A QUI ELS ATZARS DE LA VIDA
HAN ESQUEIXAT DE LA VELLA SOCA DEL NOSTRE POBLE.

BENVINGUDA

Benvingut siguis volgut germà
que nostra Vila amb goig t'espera;
per amb nosaltres ben fruit
les meravelles de nostra terra.

Som i serem bons pescadors
enamorats del mar i de les barques;
com estimes allà on vius tu...
sense oblidar però la pairal casa.

Mira amb nosaltres a llevant,
que és camí de la Llum primera,
correm junts a la claretat...
junts desterrem-ne la tenebra!

Donem-nos les mans amb amor
de germans que fa temps esperen,
reunir-se en la Gran Llar
gresol d'una honrada terra.

Apleguem-nos ben units
foragitant-ne l'odi i la quimera;
mirem junts cap a llevant...
QUE'S CAMI DE LA LLUM PRIMERA !!

J. Vicens Mensión

Març 1980

MERCERIA - COTILLERIA - PERFUMERIA

Casa Hereu

Santa Màxima, 29

Tel. 77 04 78

L'ESCALA

ALIMENTACIO

Costa Brava

Avinguda Girona

Telèfon 77 06 46

L'ESCALA

vacances l'escala

LLOGUERS: XALETS
APARTAMENTS
ESTUDIS
BUNGALOWS
CAMBRES
ETC.

ASSEGURANCES EN GENERAL

JAUME BATLLE PAGES

Poble Sec - Tel. 77 09 74

L'ESCALA - Girona

ARTICLES DE PELL

CREACIONS

Montserrat

Fàbrica: c/. de Gràcia, 27 - Telèfon 77 01 47

Platja: Telèfon 77 07 79

C/. del Mar - Telèfon 77 07 45

L'ESCALA

Benvingut sies al teu poble "escalenc absent"

Els qui any rera any lluitem per conservar i alhora potenciar les tradicions i festes populars t'ho diem de tot cor:

Desitgem que aquest dia del nostre Aplec de la Sardana que ha esdevingut tan tradicional, saturat d'emocions i abraçades fraternals, serveixi per enfortir encara més si és possible, el carinyo i estimació que sents pel teu poble. De l'Agrupació Sardanista «Avi Xaxu» va ser l'idea i tots els escalencs ens la varem fer nostra perquè sabem que aquests homes i dones que viviu lluny del nostre petit terme municipal, amb el nom de L'Escala com a bandera als vostres llavis i el record afincat profundament al cor, ens ensenyeu que tot el que farem per a vosaltres aquest dia serà poc.

Recordem profundament emocionats el programa de TVE del dilluns 17 de Març en el qual en Quimet Ferrer, escalenc afincat a l'Argentina, ens demostrà el que fins ara he escrit. Entre altres coses, totes envollades d'un esperit patriòtic envers la nostra terra, ens cridà l'atenció aquesta frase que va fer que els cabells s'ens possessin de punta: «Jo cada dia quan m'aixeco, el primer que faig és pensar amb L'Escala» i seguidament, per acabar de demostrar que en el seu interior, i malgrat la llunyania, encara viu i treballa a les nostres terres, digué que la seva empresa porta el nom de «Costa Brava». Amic Quimet, «Rosenc», crec que des d'ara tem de rebatajar i dir-te «l'Escalenc». T'ho ben mereixes.

A l'Aplec s'estrena una sardana que porta per títol «L'Escala us recorda», dedicada, així com la diada, a tots aquells que per una causa o altra viviu fora del nostre poble. Per tant, esperem que els qui vingueu a l'Aplec, l'estada pels nostres carrers i la visió de les poques roques que encara ens queden, juntament amb l'encisador ritme de les sardanes us deixi un bon record que us faci més soporables els dies que passeu allunyats de la nostra vila; i als que no podeu venir, donar-vos la seguretat de que els que ens quedem, us recordarem i farem el que estigui en les nostres mans perquè quan ens visiteu no us senti forasters a casa vostra.

Pere Bruguera i Pujol

ELECTRICITAT - FONTANERIA

Ramon Pratsevall Maspoch

c/. Germans Masferrer, 37
Telèfon 77 05 25

L'ESCALA (Girona)

PERRUQUERIA

MARIA

c/. Mig, 7
Telèfon 77 00 67

L'ESCALA

Fincas BALLESTA

(FINCAS BALLESTA LLINAS)

Agència de la Propietat Immobiliària

LLOGUER i VENDA de:

XALETS - APARTAMENTS

PARCEL·LES i TERRENYS

**Agència d'Assegurances
de OCCIDENTE S. A.**

Carrer de Gràcia, 9

Telèfon 77 01 88

L'ESCALA

SUPER STOCK

Avda. Ave Maria

L'ESCALA

**ALIMENTACIO, NETEJA, FRUITES, VERDURES
CARNISSERIA I XARCUTERIA**

Visiteu SUPER STOCK

i VEGEU EL SEU ESTIL DIFERENT DE VENDA

**UN NOU SISTEMA PER A UNA MES GRAN
ECONOMIA A LA SEVA LLAR**

**VISITEU-NOS
I VEREU LA DIFERENCIA**

Parking a 50 metres Gràcies per la seva visita

L'ESCALENC (vist per un gironí)

Potser perquè la nostra identitat ha estat tan perseguida, els catalans som particularment fidels al nostre país. Sentir parlar el nostre llenguatge lluny de Catalunya ens commou: ens dona alegria i inspira germanor.

Tots som, és clar, fidels també al l'indret nadiu, però jo penso que els escalencs en són extraordinàriament sensibles. Fa poc a TV un carrosser escalenc comodament afincat a l'Argentina proclamava que «com a L'Escala no hi hi res». Això és literalment cert. Com literalment cert és dir d'un fill que com ell no hi ha ningú. Però la convicció de l'escalenc travessa la ratlla de l'objectivitat per entrar en els dominis de l'absolut.

Amb escalencs jo he recorregut la cornisa cantàbrica, la costa asturiana i bona part de la de Galícia, fins a les Ries Baixes, als límits amb Portugal. Malgrat ser plena tardor vèiem estorats verds esclatants, admiràvem pintoresques viles marineres i panorames espectaculars...

Però a mi mai se'm va ocórrer fer qualsevulla comparació: Per exemple, amb la nostra dolça, entrenyable vall Gironina de Sant Daniel. Em limitava a emplenar-me'n els ulls i la ment.

En canvi els escalencs es situaven mentalment a la Punta... I després somreien complaguts: el Golf havia triomfat!

L'Escala: vila oberta als Nords i als Llevants que la fan sovint inhospitalària. Però quan la mar està en calma i llueix el sol, assaboriu els seus clars-obscurs, els contrastos de la seva lluminositat.

L'Escalenc és fet al risc de les gropades i dels temporals. Es fet també a la pau de la mar en repòs. Tot plegat el fa franc, hospitalari, després, amic de bon viure, de la broma i de la presa de pèl. Em suggereix la deliciosa flaire de les sardines a la brasa, anxoves confitades, torrades amb alioli, garotes, suquets... Cançons i corals. Sardanes apassionadament sentides i graciosament dansades.

Es curiós que servi en el record imatges concretes, imperibles, de sardanes a la Platja. Darrers dies de la Festa Major. Estiu que s'esllengueix. Romanen ja només que els escalencs. Per març, el mar ben quiet, Empúries i l'Albera una mica emboirada. I sota aquella llum tan fina, tan suau les notes adés vibrants, adés melangioses de la sardana i el rite cerimoniós, reverencial, del punteig.

L'escalenc em suggereix també solidaritat, com ho prova aquesta aplaudida idea de la Diada de l'Escalenc Absent. I em recorda història d'antics pobladors grecs i romans. Un dia, ja fa anys, una parella d'anglesos, aleshores escadussers, obserbaven amb curiositat i interès a un nebot meu, aleshores un marrec i avui un escalenc absent, assegut al marxapeu del llindar. «Cels!» exclamà la dona. «Heus ací un perfil absolutament hel·lènic. Els grecs encara viuen aquí».

CARNS - EMBOTITS

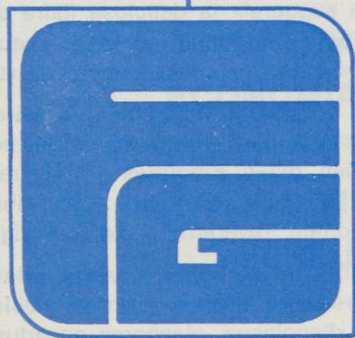
Joaquim Llandrich

c/. Santa Màxima, 15
Telèfon 77 01 27

L'ESCALA
Costa Brava

FUSTERIA

GELL

Carretera Palafrugell, s/n
Telèfon 77 03 47

L'ESCALA

FLECA

i

QUEVIURES

GALL

JOSEP SASTRE

Plaça Mercat

Telèfon 77 00 82

L'ESCALA

ELECTRODOMESTICS

Empordà

Televisió en Color Sistema PAL - SECAM

Concessionari de les marques

TELEFUNKEN i PHILIPS

Demaneu en el nostre Establiment una
demostració del Televisor en Color

Sonorització - Equips HI-FI - Transistors
Cassettes i Radio Cassettes RECORDER

Guitarres ESTRUCH - Armòniques i Flautes HOHNER
y totes les darreres novetats en
DISCS i MUSICASSETTES

**AEG - BALAY - BRU - CROLLS
ZANUSSI - FAGOR - FAR - SUPER SER**

Carrer del Mar, 14 - Telèfon 77 04 88 - **L'ESCALA**

En record de l'amic JOAN BALLESTA MOLINAS (difunt)

Permeteu-me escriure quatre ratlles a la memòria d'un entranyable amic meu, escalenc com jo mateix, mort a l'exili per haver-se atrevit a estimar la matrona llibertat. Els seus nom i cognoms són els que encapçalen aquestes línies.

En Ballesta era un xicot que havia nascut per a fer teatre. Formava part d'aquella plèiade de nois escalencs que, al dir de Pompeu Creuet, ex-Notari de la localitat, comediògraf ell mateix, així que trepitjaven un escenari esdevenien veritables artistes. El vaig conèixer, relacionant-me estretament amb ell, a través de l'amistat que el lligava al meu germà segon Miquel, ambdós pescadors sardinalers. Podria dir-se que era aquest l'únic ofici de la joventut d'aquell temps. El sector primari era extremament minoritari a L'Escala i el terciari, la empleomania i la banca desconeguts.

Em portava uns tres o quatre anys d'avantatge, el que no fou obstacle major per què, al nèixer a començaments de la segona dècada del segle l'Ateneu «Art i Cultura», ambdós formèssim part del quadre escènic d'aquest. En aquest estret contacte amb ell, em fou fàcil apreciar els tresors ocults d'inquietuts i esperances futuristes continguts en l'humil comportament d'aquest sardinaler a la força. Posseïa la noble ambició dels que aspiren a ésser quelcom en la vida i que la del mar que era forçat a practicar no li podia satisfer. Ho demostrava àvidament en la vitalitat inesgotable que el prenia així que

En Joanet Ballesta «Calafat» junt amb l'autor d'aquest escrit, en Papet Donjó

FINCAS GUANTER

ASSEGUANCES EN GENERAL

VENDA DE PISOS DE 3 DORMITORIS I 2 BANYS EN EL CENTRE DE LA POBLACIO

PREU: 2.950.000 Ptes.

Condicions de pagament:

600.000 Ptes. d'entrada

1.150.000 Ptes. a l'any sense interessos

1.200.000 Ptes. en 12 anys

VENDA Y LLOGUER DE GARATGES

Ave Maria, 7

Telèfon 77 02 72

L'ESCALA

es tractava d'escenificar l'obra teatral. Ell mateix confeccionava una bambalina, que dibuixava uns laterals o pintava un teló de fons. Era polifacètic en aquest saber fer. Amb quina facilitat i força d'imaginació confeccionava els motius més delicats! Es traduïa en un veritable escenògraf!

Fer ara una exhaustiva relació de les obres teatrals dels autors més en voga del teatre català de llavors que es posaren en escena seria tasca inacabable. Recordo si, que la primera de les obres que presentàrem fou la «Mare Eterna» d'Ignasi Iglèsies. Va dirigir-la el que llavors era carter de la localitat, en Joaquim Busquets. Ell, en Ballesta va fer-hi el personatge de l'amo de la masia; el segon en importància. Però, per certes observacions que hi feu demostrà no quedar massa content. D'entrada ell ambicionava el paper del protagonista de l'obra que s'havia reservat el director. Es sentia amb forces, tot just aprenent, de fer no importa què en el teatre. Ho pogué demostrar plenament en «La Fosca» de Cornet; en la representació benèfica que a la demanda de la primera autoritat marítima del districte posàrem en escena a Roses amb motiu de la malastruga «gropada dels rosencs»; en el paper del protagonista, un invident, en Ballesta en féu una veritable creació.

En Ballesta, però, no fou solament actor; fou, igualment, autor teatral. La primera de les seves obres serioses és «L'Estrafet». S'imposa aquí una petita anècdota, que ens descobrirà una altra faceta de la seva personalitat, la humilitat. Un dia va revelar-me el seu secret; em comunicà que havia escrit una comèdia. De seguida vaig dir-li; molt bé, la representarem. S'hi va resistir, s'hi va negar resoludament; sentia aquella temença natural que s'apodera de tot principiant davant la por del fracàs. Deixa que la llegeixi al menys, vaig objectar-li i en fèrem la lectura. Acabada aquesta em vaig imposar; res d'excuses, l'hem de representar, no t'hi oposis, vaig dir-li. Tot seguit trobà la fugida; a condició, m'afegí, que tu m'hi facis aquest paper de pescador que em preocupa. Resultava que aquest havia de cantar uns «cuplets» i jo, no em fa cap vergonya confessar-ho, mai he sabut entonar. Home, li digué, tu bé ho saps que jo no en sé de cantar. Em tallà ràpidament; o això o res. Davant l'afany que tenia per què l'obra es representés, abandonant tots els escrúpols, vaig accedir a convertir-me en cantaire. En Mercader, un músic escalenc de la cobla de Cassà de la Selva, musicà l'obra. I sota la sàvia batuta de l'amic Ramonet Tassis dirigint la cobla de L'Escala, que llavors es (codejava) amb n'importa altra, s'estrenà «L'Estrafet». L'èxit va ésser total i el vals darrer dels pescadors fou obligat durant llarg temps per totes les orquestres.

Estudis, obligacions del servei militar, presses de treball, causes diverses, determinants mantes vegades que els més amics i companys segueixin itineraris diferents en la marxa pel difícil camí de la vida, ens separaren i no trobo novament a l'amic Ballesta fins ja proclamada la República. Un jorn que, accidentalment, visitava Girona, em trobo al carrer del Carme amb un cartell en el qual es convidava al públic a assistir a la representació teatral, dirigida per en Joan Ballesta, al Centre republicà gironí. No cal dir amb quin goig vaig assistir a la mateixa. Amb gran sorpresa meva, viu a en Ballesta gratament transformat. En la interpretació del protagonista de l'obra, ja no és l'aficionat sobressalient que es produeix davant meu, sinó l'artista experimentat, l'actor consumat. Ho comprova, l'estrepitosa ovació amb què saluda el públic la cloenda del darrer acte.

Ens cal destacar amb pedra blanca aquesta etapa gironina de l'amic Ballesta, pel que la mateixa significa com a transformació de la vida del personatge. Es a Girona, precisament, a on es trasllada, fugint probablement de la monotonia sense futur de la pesca sardinalera escalenca, on prèn consciència de classe. Aquesta

**CAIXA D'ESTALVIS
PROVINCIAL
DE GIRONA**

**UNITS PER L'INTERES
DE LES
COMARQUES GIRONINES**

Plaça Víctor Català, 9

L'ESCALA

EXPOSICIONS D'ART

TEMPORADA 79-80

CATERINA ALBERT I EL SEU TEMPS

ARTISTES ESCALENCOS I

JOAN LASSUS - fotografies

JUNY - JULIOL - AGOST I SETEMBRE

ARTISTES EMPORDANESOS - (col.lectiva)

s'afirma al contacte de les seves obligades relacions de treball i es manifesta en el «Pronunciamiento» militar contra les institucions estatals legalment constituïdes. En aquells instants suprems, en què els homes som obligats a definir-nos, a prendre les nostres responsabilitats, en Ballesta no defuig les seves obligacions; prend partit al costat dels atacats. Aquesta actitud ferma, patriòtica, l'obligarà, com a milers altres davant la derrota a exiliar-se; fidel als ideals que l'animen.

Un cop a França, on també em trobo, la multiplicitat de Camps de Concentració la divisió primera per l'ocupant alemany en dues Frances i l'obligada existència a salt de mata a què ens obliga l'invasor, fan que siguin més que aleatòries, difícils, pràcticament impossibles les retroballes. Ens caldrà esperar pacientment l'alliberació del país que ens ha acollit, per a facilitar-nos, a poc a poc, un semblant d'incorporació a la vida civil, que ens podran permetre, novament, relacions, diguem-ne civilitzades, entre els exiliats. Serà després del 1947, any en què se m'havia presentat l'oportunitat de poder trobar treball a Marsella i amb motiu d'una d'aquelles sarcàstiques permissions de 24 hores que l'administració franquista acordava als nostres familiars residents a Espanya, per retrobar-se amb nosaltres, que a Perpinyà, on m'havia desplaçat amb aquesta finalitat, ens poguèrem estrènyer de nou la mà en Ballesta i jo. Amb altres escalencs que hi acudiren amb idèntic objectiu, fòrem invitats a celebrar-ho en un apat de germanor, a casa del company Torres, afincat definitivament en família a la capital dels Pirineus Oriental.

Com ja es pot suposar, parlàrem pels colzes, llargament, de tot; de la nostra situació a França, de les esperances nostres, sempre vivents, de poder reincorporar-nos ben aviat a casa nostra, a Catalunya, a Espanya. A través d'aquests «babardatges», vaig capacitar-me que l'amic Ballesta s'havia mantingut ferm a l'exili, que es trobava inscrit mentalment, en aquella gran legió de voluntaris resistents, protestataris, contestataris, en fi, que treballaven per la reconquesta de les llibertats democràtiques a Espanya; sense les quals no podien prosperar les de la nostra terra, de la nostra estimada Catalunya. A aquest respecte, cal remarcar que, ultra els corresponents partits polítics, els Centres catalans, oberts arreu de França, eren altres tants organs d'aquesta resistència. Per això en sofrien, sovint, traïdores persecucions; el de Marsella ens fou finalment clausurat, sota l'excusa que s'havia radicalitzat massa. No calia èsser gran clerc per endevinar d'on havia partit la pedrada.

En Ballesta, en el lloc on es trobava, en fou un animador d'aquests Centres i un dels principals propulsors de les activitats teatrals, el seu fort predilecte. Potser un dia, voldríem fos no massa llunyà, el seu arxiu, a suposar que es trobi a les mans del seu fill o de la seva vídua, ens ho confirmarà.

De retorn cada u a llur lloc de residència, en Ballesta va adreçar-me una lletra a Marsella. Com es pot suposar, vaig respondre amatent a la mateixa. Després res, silenci total; fins que un jorn, per mitjà d'aquella misteriosa comunicació que ens feia saber als exiliats les nostres penes i treballs, ultra els reconcs de les nostres vides més inversemblants, vaig saber que l'amic Ballesta havia deixat d'existir. Ja no podria més, l'esperit poètic que posseïa, parir la lletra d'un vals, d'una pastorella en ritme de sardana o d'una caramella pasqual, per què els genis soterrats d'un Mercader o Avi Xaxu des del més profund de llurs tombes puguin musicar-los. No podrà tampoc mai més trobar-se en la nostra companyia, en el nostre Aplec del 25 Maig dedicat a l'escalenc absent, per ajudar-nos a puntejar aquella sardana puntera que ell estimava tant i a la que havia destinat el millor de la seva vida per a recuperar-la.

En un lloc qualsevol de la noble i acollidora terra francesa, no importa on sigui, reposen les seves cendres. Al desgranar-se les primeres notes del flabiol, invitant als dansaires al punteig de la primera sardana de l'Aplec, diguem-nos recollits; amic Ballesta, escalenc sobressalient, que la terra et sigui lleu.

J. D. C.

DE
JAUME SAGRERA

**Comunica a su distinguida clientela y público en
general, la apertura de la nueva tienda en
la calle del Port, 34.**

**ESTUDIO FOTOGRAFICO
SERVICIO DE REVELADO EN COLOR
BLANCO Y NEGRO, EN 1 DIA**

**FOTOGRAFIAS PARA CARNET
DE NIÑOS
Y REPORTAJES DE BODAS**

Plaza Victor Catalá, 9
Tel. 77 08 42

c/. del Port, 34
Tel. 77 04 74

L'ESCALA

DE
JAUME SAGRERA

**Comunica als seus distingits clients i al públic en
general l'obertura de la nova botiga
al carrer del Port, 34**

ESTUDI FOTOGRAFIC

SERVEI DE REVELAT EN COLOR,

BLANC I NEGRE, EN 1 DIA

FOTOGRAFIES PER CARNET

DE MAINADA

I REPORTATGES DE CASAMENTS

**Plaça Víctor Català, 9
Telèfon 77 08 42**

**Carrer del Port, 34
Telèfon 77 04 74**

L'ESCALA

V APLEC DE LA SARDANA DE L'ESCALA

Organitzat per l'Agrupació Sardanista «Avi Xaxu» i patrocinat pel Mag. Ajuntament i l'Excel. Diputació Provincial

Dia 25 de Maig del 1980

DEDICAT A L'ESCALENC ABSENT

Pasqua de Pentecostès

COBLES

Pral. d'Olot - Marina - Jovenívola - Ciutat de Girona

MATI A LES 10 - PASSEIG LLUIS ALBERT

1 - P. O.	El petit aplec de La Cellera	P. Fontàs
2 - M.	Saltant les roques	J. Vilà
3 - J.	Juntes les mans	C. Saló
4 - C. G.	A l'anella de Rubí	Ll. Buscarons
5 - P. O.	Ripoll XXVè Aplec (tenora i tible)	M. Tudela
6 - M.	Gallejant (tenora)	J. Pons
7 - J.	A la plaça del grà	J. Cid
8 - C. G.	Aquell rossinyol (tenora)	R. Viladesau
9 - P. O.	Repuntejant	J. M. ^a Boix
10 - M.	Els bruels de Plas (dos fiscorns)	P. Marons
11 - J.	Un bell somni	C. Santiago
12 - C. G.	Records de dansaire	Ll. Albert
13 - P. O.	Recordant	Ll. Buscarons
14 - M.	De Sant Feliu a S'Agaró	V. Bou
15 - J.	Colla Dansa Eterna	F. Mas Ros
16 - C. G.	La nostra cuca	J. Juncà

TARDA A LES 4'30 - PASSEIG LLUIS ALBERT

1 - P. O.	Gentil primavera	J. M. ^a Vilà
2 - M.	Els amics de L'Escala (estrena)	M. Sanz
3 - J.	Agraïment als pares	J. Auferil
4 - C. G.	Aquest mar tan blau (estrena)	J. Pons
5 - P. O.	El carrer de la Torra (estrena)	C. Mallart «Litus»
6 - M.	En Saleta i amics (tible)	C. Saló
7 - J.	L'Aplec de l'amor	R. Viladesau
8 - C. G.	Que bonic es el claresma (fiscorn)	R. Vilà
9 - P. O.	El canari encara alta (flabiol)	N. Oliveras
10 - M.	Entre nuvols (tenora)	F. Riumalló
11 - J.	Rourenca (tenora)	M. Havard
12 - C. G.	Adelaida (tible)	M. Tudela
13 - Conjunt	L'Escala us recorda (estrena)	J. Cullerell
14 - Conjunt	Records de L'Escala	N. Sais
15 - P. O.	Rondalles i cançons	J. Vicens XAXU
16 - M.	Els pescadors de L'Escala	F. Mas Ros
17 - J.	Les noies de la costa	J. Vicens XAXU
18 - C. G.	L'Aplec de L'Escala	E. Vilà

NIT A LES 10 - A LA PLATJA

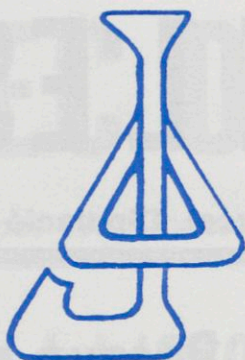
COBLA LA PRINCIPAL D'OLOT

1 - Emporitana	Ll. Albert
2 - L'Aplec de Santa Perpètua	J. Auferil
3 - Oncle i nebot (tible i flabiol)	F. Riumalló
4 - Lliris i clavells	R. Palmada
5 - Erem set	F. Mas Ros
6 - Rosa verge	J. Capell

NIT A LES 11

SALA DE FESTES *La Palmera*
GRAN BALL DE NIT PER
l'Orquestra MARINA
AMB L'ELECCIO DE LA
Pubilla de la Sardana 1980

En cas de mal temps es disposa de local cobert capaç per poder-hi celebrar l'Aplec.

Jordi Oviedo

AGENT DE LA PROPIETAT IMMOBILIARIA

COMPRA - VENDA DE TERRENYS

APARTAMENTS i XALETs

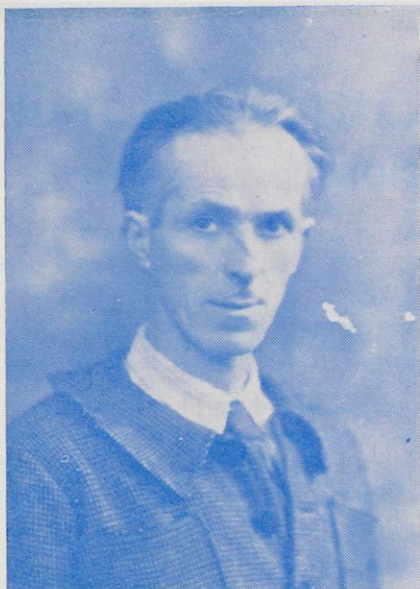
ASESORIA D'INVERSIONS IMMOBILIARIES

FINQUES RUSTIQUES

Port d'en Perris, 4

Telèfons 77 02 54

L'ESCALA

EN JOANET CALAFAT

PERSONATGES ESCALENCES

Joan Ballesta Molinas (CALAFAT)

Provinent de família nombrosa, ja en el seu temps escolar, el mestre el feia servir d'instructor dels nens de la seva edat. Si algun dels alumnes no havia entès l'explicació del mestre, no sabia com resoldre un problema o no recordava el treball que havia de fer per l'endemà, acudia immediatament a n'en CALAFAT que ho sabia tot. Al fer-se grandet, al créixer en anys, creixia també en ell la seva il·lusió per les lletres. La poesia i el

teatre, eren la seva obsessió. Papers de segon ordre ja feia en totes les representacions teatrals que en aquell temps es donaven a la «Cargolera». Era tanta la seva afició al teatre que aviat va passar a ésser important dintre l'agrupació. Ajudava a fer els decorats i donava ja idees clares en els assaigs i representacions. Molt aviat, éssent molt jove encara, va organitzar les vetllades de «Putxinel·lis» que en principi es donaven un cop cada mes, però ràpidament, i degut a la seva ploma, es van celebrar cada setmana. Cada vuit dies escrivia una obra, sempre interessant, sempre amb noves idees, sempre amb arguments diferents. Va crear aviat el protagonista de les mateixes a qui va donar el nom de «JANOT» que era el noi gran de la família «Llatenes». Aquest era el nen bo, el nen disciplinat, el nen estudiós, el nen valent de tots els seus arguments. Encara no he arribat a comprendre com és possible que cada setmana es pugui escriure una obra diferent i que això es faci per un espai d'anys. Li sobrava encara temps per escriure poesies, poesies del tot inspirades i sempre relacionades amb fets, personatges, accidents geològics i noms de L'Escala. La seva capacitat de treball era tanta, que tot això ho feia després de la seva jornada laboral, que en aquell temps no tenia hores. Tot això ho va continuar fins l'any 1936 i quedà interromput per la guerra civil.

Exiliat a França allà va començar el seu martiri, el seu calvari. Estimava tant L'Escala i les seves coses que no li conec escrit que no parli del seu anyorament, que no recordi el nostre mar, la nostra Costa, les seves muntanyetes, les seves platges i roques, el seu viure de nen, noi, jove i persona ja gran. Té un munt d'escrits, poesies i obres teatrals que d'una manera o altra s'haurien d'ordenar i fer que sortissin a la llum, és una herència que no es pot perdre perquè seriem injustos si no li donéssim un lloc apropiat a l'història de L'Escala. Faig un prec a les Autoritats i familiars perquè s'interessin pel paquet cultural que va deixar en JOAN BALLESTA MOLINAS, un paquet que no podem ignorar i com escalencs tenim l'obligació de conèixer i guardar.

Joaquim Simón

PERSONATGES ESCALENCES
Molins
(CALATAT)

CONSTRUCCIONS

Ll. Parramont

Closa d'en Llop
Telèfon 77 07 15

L'ESCALA

PLANXISTERIA

S. Plaja

Ctra. Figueres s/n
Telèfon 77 05 91

L'ESCALA
(Girona)

Història fantàstica d'un fet real

Fa uns 2.500 anys esdevingueren uns fets trascendentals per a la nostra plana empordanesa.

Un dia, no sabem quin, la gent del país veié apuntar per darrera Norfeu el morro d'una colla de bastiments de traçat elegant, impulsats per una vela i dues fileres de remes que batien acompassadament l'aigua.

Havien sortit de Marsella i cercaven les nostres terres un lloc per a bastir-hi una colònia. La corba armoniosa del golf que acabaven de descobrir bé prou els abellia, allò s'avenia pla bé amb el seu sentit estètic, però es quedarien? El millor era consultar els déus, ells els allixonarien sobre el que havien de fer.

Però una volta realitzades totes les cerimònies no passà res, cap senyal. O els déus s'havien tornat sords o no s'havien dignat escoltar-los. Però no era més que un miratge, el temps just de posar-se d'acord. Perquè sobtadament i com una escopetada, entrà un ventarràs tan fort, que els birrems es posaren a saltar com cabrits i les aigües del golf s'ompleren d'onades escumejants que corrien adelarades l'una darrera l'altra. Els massaliotes sabrien des d'ara el que era la tramuntana.

Sí que els havien escoltat els déus, però, carai, que n'havien fet un gra massa. Es corria el perill de naufragi i que els negocis projectats s'acabessin a l'altre món.

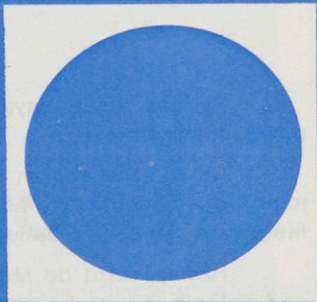
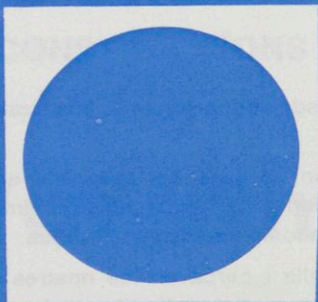
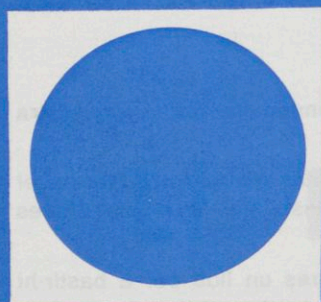
De totes maneres no passà res d'irremeiable. Encara que capolats per la lluita sostinguda, els vaixells un tros atrotinats i el carregament malmès, tothom anà prenent terra.

Com a compensació a les angúnies passades ara tot els ve de cara. Han anat a petar de nassos contra una illa no massa gran, però hi cabran tots, separada de terra per un freu d'escassa amplada, amb un riu a tocar, i a recés de la tramuntana una gran recolzada, un mena de port natural on els vaixells queden perfectament resguardats. Més, ja no es pot demanar.

I com que s'està fent fosc i tothom té ganes de jeure, val més descansar. Demà serà un altre dia. Ja hi haurà temps de posar fil a l'agulla.

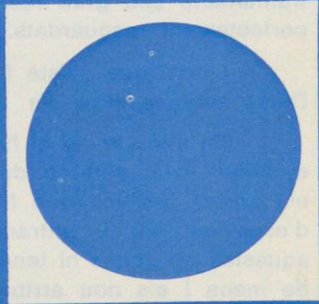
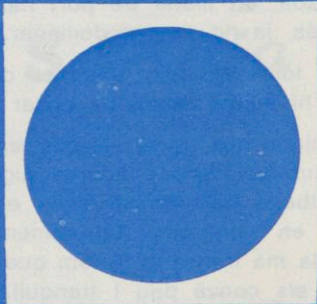
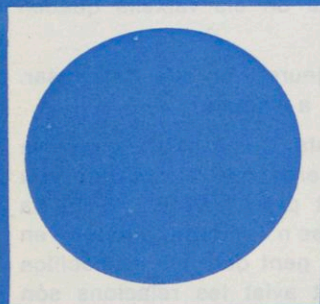
En clarejar no hi ha ningú que tingui els ulls tancats. Quina sort els reserva el país? Aviat sortiran de dubtes. Per les figures fugisseres que s'escorren rera els arbres, es veu que l'arribada dels forasters ha estat prou notada. Hom s'ha d'espavilar per a entrar-hi en contacte. Segurament se'n sortiran perquè en aquestes qüestions hi tenen la mà trencada. I com que la gent del país és pacífica de mena i als nou arribats els convé pau i tranquil·litat aviat les relacions són cordials.

Els massaliotes creuen que han trobat una mina. Els indiketes, homes i dones es mal cobreixen el cos amb pells, grenyuts tots, ells amb unes barbasses gens cuidades i rasca que rasca, senyal que porten companyia.

ALMACENES CARMEN

SOUVENIRS Y OBJETOS DE REGALO
C/. PUIG SUREDA, 13 * TEL. 77 03 89 · L ' ESCALA · (Costa Brava)

La gràcia doncs, serà ensenyar-los que allò no està bé, que s'han de vestir com ells, que s'han de calçar i pentinar, que s'han d'escatar, que en aquest món s'ha de fer patxoca. Una volta convençuts, el negoci no pot fallar.

I com que un bon negociant se les pensa totes, i el que no emprem el cervell no ven ni un lleró, s'acorda activar la propaganda. De quina manera? Una idea lluminosa, per tots els déus de l'Olimp!

Em sembla que ja la tinc! —diu Aristac, el més actiu d'aquella colla de manelles— Muntarem una fira, una fira en aquesta mateixa illa que ja podem considerar com a nostra, ningú ens ha dit que en marxessim! Farem una gran propaganda, i com que encara no s'ha inventat la televisió no trindrem altre remei que realitzar-la a toc de trompeta i a crits. Els que tinguin més veu de tro que es preparin a formar part dels escamots que aniran recorrent els poblats. Que la nostra fama arribi als llocs més llunyans d'aquesta plana. Ens manca una cosa, un nom ben cridaner pel nostre mercat. Us està bé Empori? Empori vol dir mercat i amb aquest mercat omplendrem la panxa i la bossa. Què us sembla?

Crits, xivarri, alegria per tots cantons. Algú creu veure inclús sortir del cap d'Aristac, com sortí del cap de Zeus, la Pallas Atenea, la deesa de la sabiduria.

I heus ací, doncs, com tingué lloc la primera fira de l'Empordà.

El dia assenyalat la corrua de gent que es dirigeix a Empori no s'acaba mai. Aviat s'omplenen carrers i carrerons. Tots estan contents i enlluernats davant de tantes novetats. Fiquen el nas per tot arreu, toquen i retoquen aquelles coses que només havian llucat de lluny.

—Senyora, compri aquesta túnica, ja veurà que bé li cau. Vol que la pentini? Cintes pels cabells, fan molt bonic! I aqueixes sandàlies, l'últim crit de la moda!

—Nenes, perfums, coloret per la cara i els llavis, pinces depiladores, tot a baix preu! quasi regalat!

—Ceràmica tot just arribada d'Atenes. Mireu quin dibuix, quin color!

I els visitants omplen les senalles de coses necessàries i d'altres que maleïda la falta que els fan. Però tot és alegria i trigaran a oblidar aquest dia. Ja tornaran quan els vagui.

I quan el sol se'n va a la posta i el dia morent omplena els cors d'un sentiment que endolceix l'ànima, a la plaça, un vell amb cara de faune enceta una bella tonada amb la flauta de Pan, la flauta que ha fet trespasar els sàtirs i les ninfes per boscos i muntanyes. Aviat uns quants grecs, homes i dones s'agafen de les mans, fent rotllana, comencen a saltironar. S'hi ajunten els més agosarats dels indiketes, que al cercle tothom hi cap. Als pocs moments Empori està ple de dançaires que salten i xisclen. La sardana havia nascut a l'Empordà!

No sabem si les coses esdevingueren tal com les hem narrades. Segurament que no. Però si mai dels mais els esdeveniments de la història fessin fonedissa la memòria d'aquella colla d'aventurers i tabalots que s'afincaren i posaren rels a casa nostra, sempre quedaria d'ells un nom, el de la nostra gaia terra, l'Empordà, i una dança, que si no és grega pel seu origen, i ens guardariem pla bé de dir que no, plasma, amb la bellesa del seu ritme, el sentiment estètic d'aquell poble que arribà a la més alta concepció de l'art.

Darvín Ballester

Alimentació Pallarès

Carrer Picasso, 4
Telèfon 77 07 33

L'ESCALA
Costa Brava

PRESSUPOSTOS DE JARDINS
ARBRES I PLANTES

Jardineria L'Escala

PALMERES D'ADORNAMENT

c/. Riera, 16
Telèfon 77 05 86

L'ESCALA

ELECTRODOMESTICS

CLOS

L'ESCALA
Costa Brava

AIGUA - ELECTRICITAT - SANITARI - CALEFACCIO

Carrer Maranges n.º 2 i a La Closa d'en Llop
Carretera de Palafrugell quasi en front de la Gasolinera,
amb la més gran exposició de:

NEVERES

CUINES

RENTAPLATS

RENTADORES

ARTICLES DE CUINA I TAULA

FERRETERIA

JARDINERIA etc.

Aparcament propi

Solament a 10 minuts passejant, del centre de la Vila.
Les compres de material a comoditat del client,
es porten a domicili.

Llibreria Ballesta

DIARIS i LLIBRES

MATERIAL ESCOLAR i D'OFICINA

Carrer Joan Massanet, 7

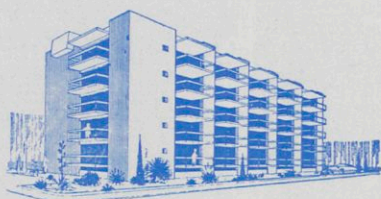
Telèfon 77 01 77

L'ESCALA

Lassus

Foto Joan Lassus

Costals - Batalla

CONSTRUCTORS D'OBRES

Carrer del Port, 61 y Riera, 10

Telèfon 77 04 73

L'ESCALA

FERRETERIA - ELECTRODOMESTICS

Josep Costals

Distribuidor de **CAMPING GAS**

Germans Masferrer, 41

Carrer del Port, 56

Telèfon 77 03 18

L'ESCALA

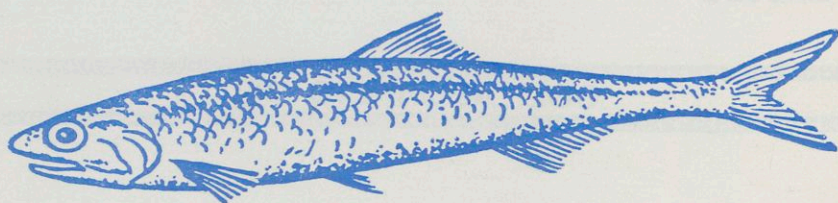
COLLABORACIO DE

Pinedes del Port

L. B. OBRAS I CANTERAS

CONSTRUCCIO I VENDA DE CASES

ANXOVES DE L'ESCALA

Magdalena Sureda

Tel. 77 0146

VENDA EN EL CARRER DE LA TORRE, 18

EN TITUS

«El carrer de La Torre»

En un programa dedicat a la sardana i a l'escalenc absent no hi podien faltar unes paraules de record de tots aquells companys que ens han deixat per no tornar mai més.

Parlar de tots seria gairebé impossible. Ens referirem a un escalenc absent que, abans de deixar-nos definitivament, havia estat fora a temporades. I qui es troba lluny del seu poble, del seu barri, del seu carrer... encara que només sigui temporalment, sempre té uns moments de record per a la seva gent. Hi ha qui ho manifesta parlant, escrivint, cantant...

Qui sap si en algun d'aquests moments en Litus va fer una sardana. Qui sap si en Carles Mallart va posar música al record del seu carrer: "El Carrer de la Torre".

Segurament que serà una sorpresa per a molts, com també ho va ser per als organitzadors, que en Carles fes una sardana. Per aquesta raó no hem dubtat d'incloure-la en el programa d'aquest V.º Aplec i gaudir de la seva estrena.

BICICLETES I ACCESORIS TOTES MARQUES

Sports Hernández

(Especialitat en carrera)

VENDA I LLOGUER

EQUIPS COMPLETS PER EL CICLISTA

COTXETS NEN

c/. Horts, 7

Telèfon 77 07 30

L'ESCALA

CARNIS

Alfons Casas

Plaça Victor Català, 6 - Telèfon 77 00 93

L'ESCALA

**HOTEL
RESTAURANT**

**“Nieves
Mar”**

**CUINA D'ESPECIALITATS REGIONALS
SITUAT AL PASSEIG MARITIM
PARKING i JARDI PRIVAT**

**TOTES LES HABITACIONS AMB
BANY, TERRASSA i CALEFACCIO
AIRE ACONDICIONAT AL MENJADOR**

TENIS - PISCINA - PING-PONG

Telèfons 77 03 00 - 77 03 04

L'ESCALA

BATERIES
de CUINA

CASA GUINART

CERAMICA
PLASTICS
LLISTES de
NOCES
OBJECTES
REGAL

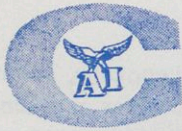
STA. MAXIMA 9
TELEFON
770255
L'ESCALA

Si el bon temps hi ajuda

L'Aplec de la Sardana a L'Escala del dia 25 de Maig d'enguany, posat sota el signe de l'escalenc absent, tindrà un èxit que superarà les pròpies previsions de llurs organitzadors. Per què aquest optimisme tant categòric? Tractem d'explicar-nos.

Dir escalenc absent, significa dir subjecte nascut a L'Escala i que viu actualment fora del lloc de la seva neixença; és a dir, ser humà desarrelat del llogarret on veïè la llum. El que equival al plantejament d'un problema sociològic específic; el de la nostàlgia de l'individu transplantat en un moment donat, per circumstàncies alienes al seu voler, d'un medi social a un altre diferent del que regularment respirava. En connexió amb aquest fenomen de transplantació, de tant en tant s'ouen veus que afirmen clarament que «tot temps passat fou millor que el present». Evidentment, aquesta forma de raonar representa una de les tantes matitzacions que pren sovint el problema de que estem tractant; el de l'enyorament de les formes de vida de la infantesa, de la joventut i de la maduresa, del subjecte desarrelat de la seva terra d'origen. Però, és el cas que, per més que ens representem el nostre passat, per forta que sigui la voluntat d'invocació del mateix, el nostre ahir no retornarà mai més. Es una llei humana irreversible, un fet històric comprobable i comprovat, que la idíl·lica representació intel·lectual i anímica que ens poguem fer d'un passat més o menys venturós, o almenys que ens ho sembla, quedarà sempre reduït a una simple i fugitiva il·lusió. Les noves circumstàncies que regeixen el devenir de la vida humana, les diverses formes de poder que matitzen la realitat quotidiana dels pobles, ultra mants altres factors de caire col·lectiu, llargs d'escatir, del viure de les nacions, ens il·lustren clarament que és impossible el restabliment i, en major motiu, la restauració, del que ja fou. Es en virtut d'aquesta veritat universal, que certs filòsofs afirmen que, no hi ha cap moviment d'alliberació dels pobles, àdhuc vençut que passi en va.

No obstant, tot el que portem dit fins ara, no significa, tot el contrari, que l'home desarrelat deixi de sentir i molt agudament, el pretèrit del seu viure particular. Es vulgui o no, siguin quines siguin les diverses circumstàncies, individuals o col·lectives en que es trobi inmers el subjecte, aquest no oblidarà mai el raonet que el veïè nèixer. Es aquesta força d'atracció interna, irresistible, la que empeny l'home, es trobi on es trobi, al retorn al seu lloc d'origen. Es el que els sociòlegs expressen amb una frase ben lapidària; «el patriotisme de campanar». Qualsevol que hagi estat obligat a absentar-se, per necessitats de treball o altres, del campanar originari, sap el difícil que li resulta adaptar-se a la nova situació. I sap també que, durant aquest més o menys llarg període d'adaptació i àdhuc un cop ben adaptat, aprofitarà qualsevol esquerra que li deixin les seves ocupacions de

CRESA

ASEGURADORA IBERICA

**MIG SEGLE RECOLZANT EL DESENVOLUPAMENT
ECONOMIC DE LES COMARQUES GIRONINES**

AGENT:

RICARD GUANTER i FLAQUE

UN ASSEGUADOR DE SEMPRE

ADICTE A UNA GRAN COMPANYIA

Carrer Alfoll n.º 19
Carrer Ave Maria n.º 7

Telèfon 77 03 49
Telèfon 77 02 72

L'ESCALA

treball, per a personar-se (avui amb la projecció del parc automòbil i dels transports en comú se li fa possible realitzar el somni) durant el Week-End, en el seu lloc de neixement. I, si les possibilitats econòmiques arriba un dia que li ho permetin, adquirirà una residència secundària, per a passar-hi en família les seves vacances de treball o els fi de setmana.

Es tant imperativa, quasi podríem dir innata aquesta força d'atracció que exerceix sobre l'home el campanar local que, àdhuc aquells subjectes més ben preparats intel·lectualment, per a resistir i afrontar els múltiples problemes que planteja el procés de la nova adaptació al medi social, no poden despreciar-la. Si no, que ens obrin llurs cors i amb tota sinceritat vulguin respondre'ns, aquells que, sobrevivents encara, foren obligats, per força major, a situar-se en països estrangers, siguin ells immigrants o exiliats. Tots ells, indivisiblement, han sentit en llurs entranyes la pruïja, la nostàlgia del retorn.

Es per totes aquestes consideracions que hem tractat de raonar en aquestes línies, que ens hem permès pronosticar, l'èxit més rotund, el 25 de Maig, a l'Aplec de la Sardana a L'Escala, sorprenent pels mateixos organitzadors, SI EL TEMPS HI AJUDA.

Jotadecé

HOTEL - RESIDENCIA

podyum

RESTAURANTE - SNACK-BAR

c/. Caudillo, 81

Telèfons 77 06 52 - 77 03 80

L'ESCALA

Can Titus

PERE PUIG

Magatzem:

Ctra. de **Vilademat** a **Palafrugell** km. 7

Telèfons 77 04 04

77 05 08

77 00 94

77 05 84

REPRESENTACIONS:

GELATS FRIGO - HENNINGER - LA CASERA

TRINARANJUS - DAMM - LETONA

AIGÜES MINERALS - RANIA - VI BACOVIN

VINS BERBERAN - MARTINI ROSSI

FRUCO - CODORNIU

Homenatge a l'escalenc present

D'entrada, un fort aplaudiment als organitzadors d'aquesta diada d'homenatge a tots els escalencs que es troben, per les raons que sigui, fora de la nostra vila.

Voldria, tan sols, aturar-me a pensar un moment en el motiu que ha impulsat a organitzar aquesta vetllada. Vetllada, que, no si ha dubte, es mantindrà viva molt de temps en el record de molts. En el record de molta gent que, per raons familiars, de treball o altres va marxar, voluntàriament o per força, del nostre poble.

La sorpresa dels organitzadors, i la nostra, quan en sapiguem les dades, serà força gran en veure que d'escalencs absents n'hi ha molts més dels que pensàvem. I tots plegats direm, —a diferència d'altres vegades en què esperavem una gran afluència de gent—: «que l'any vinent no en siguin més».

I aquí volia arribar. Suposo que no hi ha cap família que estigui satisfeta de tenir els seus fills escampats arreu. Així mateix, la joia més gran d'un poble ha de ser la de tenir tots els seus fills recollits a la vora i que si algú s'allunya de casa sigui per voluntat pròpia, mai, però, perquè es vegi obligat a fer-ho.

Pensem-hi un moment. Molts escalencs **van haver de marxar**; que ningú més no es vegi obligat a deixar la llar i a organitzar-se la vida fora de casa.

Jordi Boix

Ens complau saludar l'aparició a L'ESCALA d'un periòdic mensual, «L'ESCALENC», encara embrionari, però que promet ésser seriós i eficaç. L'hi desitgem numerosos lectors i que esdevingui fort i més freqüent. Pensem que tots els escalencs s'en felicitaràn, per bé de tots, ja que pot ésser un excel·lent mitjà d'informació, de comunicació i de cultura. Benvingut, doncs, a «L'ESCALENC», que ja publicarà en Maig el seu n.º 5. ENDAVANT!

Agrupació Sardanista «Avi Xaxu»

CUINA D'ESPECIALITATS

MARINERES

Ronda del Padró

Telèfon 77 02 87

L'ESCALA

CONSTRUCCIONES

Barragan - Franconeti

VENTA DE CHALETS, VILLAS, BUNGALOWS, ETC.

c/. Perris, 25 bis

Teléfono 77 04 41

L'ESCALA

Perque la Sardana no es perdi

FUSTERIA J. ALBERTI

L'ESCALA

TEL. 77 03 19

CASA FEIXAS

INSTAL·LACIONS SANITARIES
ELECTRIQUES I CALEFACCIO

FERRETERIA
ARTICLES REGAL
ELECTRODOMESTICS

Plaça Víctor Català, 17

Telèfon 77 01 99

L'ESCALA

Perque la Sardana no es perdi

Perquè la sardana segueixi essent el que ha estat fins ara per Catalunya, el símbol de la unió d'un poble, necessitem que les generacions que ara puguen la defensin i l'estimin per sobre de tot; per aixó farà falta que la coneuguin i que la puguin relacionar amb cada cosa que els envolta, doncs les persones i les coses per estimar-les han de tractar-se.

Com? Res més fàcil. Introduint la sardana a l'escola.

Difícil? No! i perquè ho veieu anem a fer un dia d'escola.

1.ª MATEMATIQUES; La sardana a l'hora de comptar i de repartir és un problema matemàtic força complicat, per resoldre el qual es necessitarà rapidesa i agilitat en el càlcul.

2.ª LLENGUA CASTELLANA; Es mirarà la importància de la sardana com a mitjà de comunicació.

3.ª LLENGUA CATALANA; Es descobrirà nou vocabulari apuntant a la pissarra totes les paraules que tinguin relació amb la cobla, els aplecs i els compositors de sardanes. Aixó servirà per repassar ortografia.

4.ª NATURALS; Les ciències Naturals es dividiran en dues assignatures, biologia i física. La biologia observarà la part del nostre cos que capta la sensació de moviment, aixó es relacionarà amb el ballar. La física mirarà el só que parteix de l'instrument de la cobla i a través d'ondes arriba a l'orella.

5.ª SOCIALS; Se situarà en el mapa dels països catalans, els territoris on es balli nostra dança i es relacionarà una mica amb l'història de cada lloc.

6.ª LLENGUA ESTRANGERA; Pot ser és la més complicada però es pot relacionar amb les dances d'aquell país.

7.ª DIBUIX; Es farà tocar una sardana i els nens dibuixaran el que aquella música verdaderament els diu.

8.ª GIMNASTICA; Es pot educar el sentir del ritme fent gimnàstica d'aquest estil, amb una sardana de fondo.

Aquesta idea teòrica junt amb la part pràctica que ja hi ha, fa deu anys, al nostre poble (Curset d'ensenyament de ballar, comptar i repartir sardanes) donaria al nostre país els DANSAIRES CATALANS en els que sempre s'ha somniat.

ESTETICA

Depilació a la cera

Massatge facial

Maquillatge

Tractament cutis

Neteja cutis

LA FLOR

NOVETATS

“Bolsos”

Articles regal

Perfumeria

Articles pell

Bijuteria

Xamfrà c/. del Mar i Del Port

L'ESCALA

DIPOSIT DE BEGUDES

Pere Gironés i Clúa

VINS - AIGÜES MINERALS - REFRESCS EN GENERAL

SAN MIGUEL - CAMPO VIEJO - FREIXENET

LILBYS - VICHY - MALAVELLA - ETC. ETC.

c/. Canyet, 8

Telèfon 77 03 70

L'ESCALA

IMMOBILIARIA

Roser Ballesta

A. P. I.

VENDA:

TERRENYS

FINQUES RUSTIQUES

APARTAMENTS

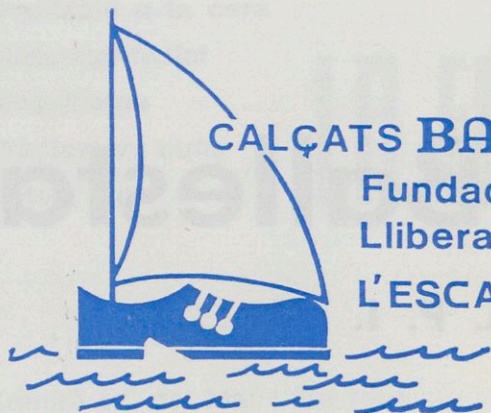
XALETS

INFORMACIO i VENDA

Carrer de Gràcia, 2

Telèfon 77 01 77

L'ESCALA

CALÇATS BALLESTA

Fundada l'any 1920

Lliberació, 10 telf. 770253

L'ESCALA (Costa Brava)

CALÇATS DE TOTA MENA

ESPECIALITAT EN MAINADA

**GRAN ASSORTIMENT
D'ESPARDENYES CATALANES**

CALÇATS ESPORTIUS

Foto Joan Lassus

Fotos Gildo

Revelat de pel·lícules en color i blanc i negre en 24 hores

Venda de material Fotogràfic

Reportatges i Fotografies carnet

Carrer del Mar, 11

Telèfon 77 03 79

L'ESCALA

JOIERIA - RELLOTGERIA

J. Molinas

REPARACIONS

COPES I TROFEUS ESPORTIUS

Carrer Joan Massanet, 26

Telèfon 77 05 48

L'ESCALA

TEMES SARDANÍSTICS:
Les sardanes que tiren a dretells
GRAN ASSORTIT DE TAPES

PEIXATERIES

C/. ENRIC SERRA,1 • TEL.310134

C/.AVE MARIA.59 • TEL.310080

L' ESCALA (COSTA BRAVA)

GRAN ASSORTIT DE «TAPES»
ENTREPANS VARIATS

Bar EL PESCALL

Avda. Ave Maria

L'ESCALA

Cta. L'ESCALA - TORROELLA

TEMES SARDANÍSTICS:

Les sardanes que tiren a parells

per en LLUIS ALBERT

Les sardanes que cent cinquanta anys enrera es ballaven a l'Empordà, diferien coreogràficament de la forma actual en el fet que constaven sempre del mateix nombre de compassos: vuit pels curts i setze pels llargs. L'únic repartiment que existia era el quatre, que consistia a fer dos dosos en les tres darreres tirades de llargs, per tal que acabessin al costat esquerra com era tradicional des de temps immemorial a la nostra comarca.

En aleshores del progrés musical de la cobla, aquesta forma tan simple de la sardana va anar evolucionant, donant lloc a la forma actual, de nombre variable de compassos. Ambdues modalitats van subsistir juntes durant les dècades centrals del segle passat, amb els noms de «sardana curta» i «sardana llarga», respectivament. Quan les sardanes curtes van quedar definitivament arraconades, tal diferenciació es va fer sobrera i és així com de la forma actual, única subsistent, se'n va tornar a dir simplement sardana.

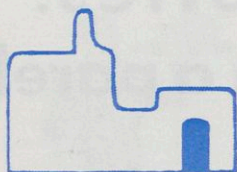
En fer-se variable el nombre de compassos, es van haver d'enginyar unes noves normes de repartiment emmotllades a l'estil secular de la sardana. Tals normes —molt ben rumiades, per cert,— s'atribueixen a Miquel Pardas, de Torroella de Montgrí, que l'any 1850 va publicar a Figueres el primer «Metodo per aprendrer a ballar sardanes llargas».

De llavors ençà, les normes dels repartiments es van anar perpetuant amb rigorosa fidelitat a través d'una colla de tractats escrits per sardanistes empordanesos, tractats que després van donar lloc a una munió de publicacions sobre la matèria difoses arreu de Catalunya. Entre els primers esmentarem: el d'en Junquer i Lloveras, de Vilafant (1853); el d'en Gregori Carandell, de Pals (1882); els d'en Ramon Grès, de Sant Pere Pescador (1895); el d'en Josep Gallostra, de Crespí (1902); el d'en Joan Tauler, de Torroella de Montgrí (1907); el d'en Santiago Costa, de Palamós (1908); el d'en Joan Bonany, de Palafrugell (1923) etc. etc.

Doncs bé. En tots aquests tractats, s'especifica d'una manera inequívoca que quan els llargs de la sardana tiren a parells, els únics repartiments pertinents són els que trascrivim a continuació.

Quan els llargs consten d'un nombre de compassos múltiple de quatre: repartiment de quatre (dos dosos) o bé acabar naturalment (o sigui, sense repartiment).

En el cas de múltiples de quatre més dos: repartiment de sis (tres dosos) o bé repartiment de dos (un dos per acabar).

Construcciones y Promociones Mediterráneas

ES COMPLAU EN DESITJAR-LIS UN BON APLEC
1980 i OFERIR-LIS ELS SEUS SERVEIS

CONSTRUCCIONS

TERRENYS

i ASSEGURANCES

Port d'En Perris, 4 bis

Tel. (972) 77 08 71

L'ESCALA

Els següents rodolins de Rafael Saladrígues poden ser un bon mitjà per recordar els repartiments esmentats:

«Multiples de quatre i dos bis
tenim el repartiment de sis.
D'esquerra a dreta et venia?:
amb un llarg i dos fas via.
I si d'esquerra a dreta et va,
tres dosos, com a l'Empordà.

Però es dóna el cas, d'uns anys ençà, que els compositors, per donar gust als balladors, fan tirar els llargs de totes les sardanes a senars, amb lo qual els vuit repartiments possibles han quedat pràcticament reduïts a quatre: el de 9 o el de 5 i el de 7 o de 3. I no tan sols això, sinó una cosa encara més lamentable: els músics, seguint el mateix criteri, no tenen escrúpols en treure o afegir un compàs a les sardanes que tiren a parells, cosa que en molts cassos provoca una coixera rítmica que no passa desapercibuda a les orelles musicalment educades.

De fet, ara a les places ens trobem en un cercle viciós: els sardanistes per manca de pràctica ja no saben repartir les sardanes a parells i a la vegada els compositors, per evitar protestes tenen bona cura en evitarles.

Els sardanistes en aquesta qüestió adopten una actitud un xic infantil: fan com la mainada, que quan es veuen impotents per fer una cosa, en comptes de dir «no ho se fer», diuen «no m'agrada». Es així com amb aquest pretext tan pueril una sardana a parells es rebutjada automàticament per molt bonica i balladora que sigui.

Sobretot, el repartiment de sis és el que dóna lloc a més confusions, ja que hi ha qui en comptes de tres dosos fa dos tresos, cosa completament inadmissible i renyida amb la tradició empordanesa. De grup de tres, —heretat de l'antic contrapàs,— a l'Empordà només se'n pot fer un i sempre per acabar una tirada.

En els repartiments no hi pot haver més que una sola i única solució. Es condició precisa per tal que tothom pugui entrar en una anella acomplint-se el simbolisme maragallà del més pur i autèntic liberalisme: la representació plàstica de la llibertat individual acatant però unes normes de convivència social que ens permeten assolir un fi comú. No hi caben en els repartiments els dualismes ni encara menys les arbitràries i capricioses interpretacions personals, que ocasionarien inevitables discrepàncies i portarien la sardana al caos.

Precisament jo crec que les dues columnes bàsiques que sostenen la sardana i que han fet possible la seva esplendorosa supervivència al llarg de més d'un segle, són, en l'aspecte coreogràfic la unitat de criteri en els repartiments i en l'aspecte musical la unitat instrumental que ha assolit la cobla. Es un llegat que tots hem de ser conscients de la responsabilitat que tenim de perpetuar-lo, fent el possible per mantenir-lo al marge de forçades evolucions i de perilloses escissions, què, simbòlicament serien molt lamentables en els històrics moments que estem vivint.

Banco Central

EL SEU BANC AMIC

CAPITAL	26.343.049.000
FONS DE RESERVA	32.019.424.489

1.655 Sucursals i Agències a Espanya

Sucursals a Londres i París

Corresponsals a tots els Països del Món

Aprovat pel Banc d'Espanya amb el n.º 8248

SUCURSAL A L'ESCALA

Maranges, 18

Telèfons 77 04 47 i 77 02 42

Es innegable que els catalans tenim propensió a un excessiu individualisme i a un cert esperit sectari, —de «capelleta»,— què històricament ens ha perjudicat, ja que no ha mancat qui ha sabut aprofitar-se d'aquella sàvia màxima de «divideix i venceràs». Però d'altra banda és encoratjador que hi ha una colla de realitats que pesen en favor nostre. No deixa de ser significatiu que homes tan poc simpaticitzants com el polític Alejandro Lerro, havien reconegut com a mostres de l'esperit associatiu i de solidaritat dels catalans, el floreixement a Catalunya del cooperativisme, les mutualitats, les masses corals, etc. A la llista jo hi afegiria la sardana.

Un dels factors que ha forjat la personalitat col·lectiva de Catalunya és el sà equilibri entre l'amor a la tradició —això és el que ha salvat la nostra llengua,— fent contrapès a un patent afany avantgardista en l'aspecte material. L'Escala que avui reb amb els braços oberts els seus fills absents, n'és un bon exemple.

Desitjo que tots els escalencs que responen a la crida de l'Aplec es retroben avui a la nostra vila, —tan canviada en l'aspecte extern,— puguin constatar la veritat d'aquells versos del meu «Cant a L'Escala»:

«Els anys t'han mudat el rostre,
però en el fons no has canviat»...

Lluís Albert

SNACK BAR

GALAN

PLATS COMBINATS

Corriol de L'usac
Telèfon 77 01 40

L'ESCALA

PEIXATERIA

XIFRA

c/. Sta. Màxima
Telèfon 77 03 45

L'ESCALA

BODEGA

S. SALA

c/. L'avi Xaxu, s/n

L'ESCALA (Costa Brava)

ELECTRODOMESTICS

LINDAN

A. PRADO

TELEV. BLANC I NEGRE

COLOR PAL - SECAM

Concessionari:

VANGUARD - LAVIS - PHILIPS - TELEFUNKEN

INSTAL.LACIONS D'ALARMA CONTRA ROBOS

Plaça Escoles - Telèfon 77 04 90

L'ESCALA

SASTRERIA

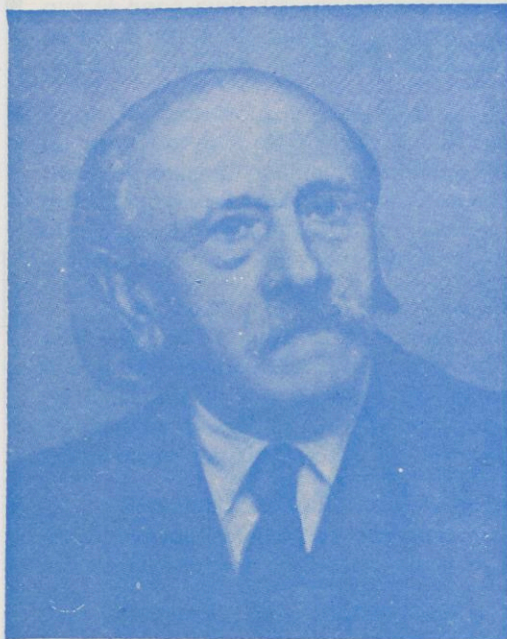
Vilabru

Carrer del Port, 25 - Telèf. 77 02 21

L'ESCALA Costa Brava

"ARC DE TRIOMF"

sardana de Josep Vicens" l'avi Xaxu"

L'AVI XAXU

El meu pare, primer cornetí de la cobla-orquestra del meu poble nadiu, «La Principal» de Calonge, i la meua mare, filla de Tamariu, que de joveneta ja cantava havaneres amb el meu avi, intuïren ben aviat la meua inclinació vers la música. Així que fou el pare qui m'inicià en les beceroles de l'art musical amb les lliçons de solfeig, que alternava mentre posava mitges soles i talons. En arribar l'hora de decidir-me per un instrument, vaig escollir el que més m'interessava, sense cap mena de dubte ni titubeig: era el fiscorn. Perquè vaig decidir-me pel fiscorn? Quan jo era menut feia d'escolà. Això vol dir que amb la meua mentalitat de vailet tenia la convicció que si arribava a tocar el fiscorn amb maestria i domini, podria comparar-me al senyor rector de la parròquia, quan predicava de cara als feligresos. El fiscorn és un

instrument poderós i brillant, que sempre ha gaudit d'una certa preponderància a les nostres cobles. Potser la constel.lació de grans fiscornaires de la qual sempre s'ha parlat i també els que vaig conèixer quan era vailet, donaren suport a la meua vocació de fiscornaire.

Aquest instrument assoleix un paper rellevant, és l'element-orgue de la solidaritat i l'harmonia, totes aquestes coses que, ben enteses i respectades, ajuden a assolir la placidesa i la pau. En un moment donat, la seva autoritat i fermesa poden endegar una situació discordant o conflictiva. El solista de fiscorn ha d'ésser físicament ben dotat, dominant, que inspire sensació de sobreria i superioritat, o sia que els filharmònics no puguin dir en iniciar un obligat «Aqui el volem veure!», ans al contrari, en la primera entrada el solista ha de donar la impressió, categòrica i contundent del «Ja sóc aquí».

Un fiscornaire magre, esquifit, renoc i fluix, no dóna cap sensació de preponderància, però en el món sempre existeixen excepcions. En Pau Guanter (1878-1943), el famós «Rossinyol», fill de Castelló d'Empúries, era un home d'estatura força minvada, prim, de poca envergadura. Amb tot i això, la seva presència

CONFECCIONS
GENERES DE PUNT

JUYNAR

Carrer de Gràcia, 4

Telèfon 77 07 47

L'ESCALA

irradiava una voluntat i energia extraordinàries. Era un geni, sense por d'exagerar, dins la nostra professió. Podem esmentar també en aquest capítol a l'estimat amic Josep Riumalló i Salagran, fill d'Arbúcies, nebot i deixeble del compositor Francesc Riumalló, titular de «La Principal» de La Bisbal; físicament tampoc no és pas un Hèrcules i, en canvi, ha esdevingut un fiscornaire de dimensions excepcionals, segur i equilibrat davant tota mena de dificultats interpretatives. La seva sonoritat és ampla, dolça i vellutada. Personalment es tracta d'un artesà molt responsable, que té bona cura del seu «Ramponé», eina de gran vàlua, que per atzars del Destí pertanyé al ja esmentat i gairebé llegendari Pau «Rossinyol». Podem dir, amb justícia, en aquest cas, que «en el pot petit hi ha la bona confitura».

L'experiència ens demostra cada dia que una persona ha de dedicar-se a la tasca per la qual senti millor predisposició. Això pot determinar la collita de fruits de qualitat òptima. Potser cap músic s'ha fet ric. Tenim professors del ram que abandonen la música al ple de l'edat per tal de dedicar-se a una altra ocupació que comporta millors resultats econòmics. Però si la vocació és ferma i aquesta tendència sempre conreada, serà músic ara, abans i sempre.

Algú pot pensar que la vida del professional de la música és còmoda i fàcil i que sols engrapa l'instrument quan fa filigranes dalt del cadafal de cara al públic. Ja estaríem prou llestos si això fos així! Un músic responsable i diligent no deixarà mai, a casa seva, de mantenir i reforçar els fonaments que adquirien els estudis juvenils. Això comporta sacrificis i gran dedicació, que es veuen compensats sobradament quan les coses surten bé.

Particularment en la meua modesta singladura musical m'han succeït fets, coincidències i atzars que han capgirat la trajectòria de la meua existència. La vida ens reserva moltes sorpreses, per sort, més d'infortunades que no pas d'abatidores.

Parlarem d'una sardana que en tot moment he tocat amb emoció, car la seva tonada m'ha portat sempre pel bon camí. Aquesta venturosa i insòlita sardana no és altra que «Arc de Triomf», creada per la inspiració del popularíssim mestre Josep Vicens «Avi Xaxu, fill il·lustre de la vila de L'Escala.

Quan jo feia el servei militar a Girona (1933) vaig tocar moltes vegades amb la «Cobla de l'Avi Xaxu». Això em donà l'oportunitat de conèixer i fer amistat amb el popular compositor i també d'interpretar moltes de les seves emotives sardanes. Una d'elles em frapà fortament, per la seva senzilla melodia, fraternal, plena de tendresa i sobretot encertadíssima pel que fa a la tessitura del fiscorn, cosa que no sol succeir pas sempre. El seu autor me'n donà una còpia, que sempre més he guardat curosament.

«Arc de Triomf» fou l'element decisiu per a la meua integració a la nova cobla-orquestra torroellenca «Caravana», fundada l'any 1943. Tot just acabada la guerra civil, el meu amic Francesc Guasch, fill de Santa Coloma de Farners, que vivia a La Cellera de Ter, havia organitzat una modesta cobla i em convidà per tal que assistís a la festa major del mes d'abril. Al mateix temps em suggerí que portés el fiscorn, per tal de reforçar la seva cobla. Per complaure al meu amic i també perquè em seduïa la perspectiva, vaig treure l'instrument de sota el llit, el vaig untar i cap a La Cellera falta gent. La primera sardana del matí, a la sortida de l'Ofici, va ésser «Arc de Triomf». Els músics de la cobla-orquestra «L'As» d'Anglès,

Bar Manolo

GRAN VARIEDAD DE

TAPAS

BOCADILLOS

MARISCOS

Y LA ESPECIALIDAD DE

GAMBAS A LA MANOLO

c/. Avi Xaxu

L'ESCALA

que també actuaven a La Cellera, varen quedar un xic sorpresos: Qui era aquell fiscornaire? L'any 1929, quan en tenia 17, m'havia traslladat a Blanes, així que exceptuant en Ricard Viladesau (fill, com jo, de Calonge), no era conegut pels músics. Penso, doncs, que en Paco Casanovas, promotor de la «Caravana», que estava seleccionant elements destinats a la nova formació musical torroellenca, tingué en compte la meua modesta interpretació de la sardana «Arc de Triomf» per a integrar-me més endavant a «Caravana».

En procedir a estructurar el repertori sardanístic de la cobla «Caravana», figurà sempre entre les peces més distingides, la sardana de l'avi Xaxu. Aquest fet fou providencial per a determinar el retrobament d'un vell amic, el famós fiscornaire Tomàs Garcia, fill de Banyoles, titular durant molts anys de les cobles-orquestra «La Principal», de Palafrugell i «La Principal», de La Bisbal, a qui jo coneixia i admirava des que era un neòfit de la vida musical. El retrobament amb l'amic Tomàs tingué lloc en el bellíssim poble de Monells el dia 25 de gener de l'any 1943. Havíem tocat «Arc de Triomf» el dia abans a La Bisbal i assabentat per uns amics, en Tomàs Garcia, ja retirat, vingué a Monells per a poder-la escoltar. Aquesta sardana l'havia estrenat ell, ara no podria dir quin any. L'amistat amb aquell gran instrumentista durà fins la seva mort, ocorreguda a la seva vila nadiua de Banyoles.

Finalment, esmentaré una petita anècdota, relacionada amb la sardana «Arc de Triomf» i amb la localitat de Tordera, fet que vaig glossar per primera vegada en el programa de la Festa Major de Tordera de l'any 1974.

Vaig conèixer Tordera pels voltants dels anys 1930-31. La placidesa de la seva vida contrastava fortament amb les inquietuds, asprors i negrits de la vida laboral de l'empresa on aleshores jo treballava, a Blanes. Era l'any 1934. Feia pocs mesos que m'havia casat amb una noia vinguda de terres de Salamanca a qui gairebé no havia tingut temps de confessar que tocava el fiscorn. L'amic J. Comas, representant de la cobla «La Principal», de Tordera, em demanà si podia anar amb ells a Palma de Mallorca, on havien estat contractats per l'ajuntament de la ciutat... Les sardanes que més agradaren als mallorquins foren, entre d'altres: «Arc de Triomf», de Josep Vicens, «Santa Pau», de Josep Saderra; «Voliaines», de Vicenç Bou, etc. La sardana «Arc de Triomf» la progamàrem a totes les audicions, car el representant J. Comas ens deia que «l'havien demanat», tot i que jo crec que el sol·licitant era ell mateix, car aquesta sardana (que té, tal com deia més amunt, molta part de fiscorn), li era molt plaent; per altra part, jo mateix he de reconèixer que la tocava amb goig...

L'Escala, vila d'un historial privilegiat, extraordinària i singular per la seva sensibilitat envers totes les manifestacions culturals i populars, sobre tot per la seva tutela constant i ferma envers la nostra dansa autòctona i folklòrica; te un altre motiu de joia entranyable en aquesta faceta, ésser el bressol en què va veure la llum el seu cèlebre fill en Josep Vicens «Avi Xaxu»: Entre una munió de sardanes seves amaraes de sentiments populars, ens deixà un monument perdurable, el seu immarcesible «ARC DE TRIOMF».

Enric Vilà i Armengol
(professor de cobla)

HOTEL - RESTAURANT

AMPURIAS

Telèfon 77 02 07

L'ESCALA

PIZZERIA

LA PALMERA

GRAN ESPECIALITAT EN

«PIZZES» i «GRILLADES»

Carrer La Torra, 64

Telèfon 77 03 03

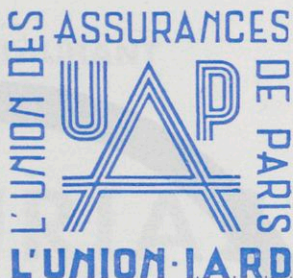
L'ESCALA

JULI
PERRUQUER
L'ESCALA

La Torra, 41, 1.er - Telèfon 77 01 18

Joan

i Paulí Vicens

DEL COLEGIO NACIONAL DE AGENTES DE SEGUROS

ADMINISTRACIONES - SEGUROS - TRAMITACIONES

SUB-DIRECCION DE

«L'UNION DES ASSURANCES DE PARIS»

SEGUROS DE INCENDIOS - ACCIDENTES - VIDA

RESPONSABILIDAD CIVIL - VEHICULOS

MULTI-RIESGOS - ETC.

**¡¡La experiencia de cuatro generaciones
al servicio del Cliente!!**

c/. Sta. Máxima, 8

(Oficina Central)

c/. del Port, 34

(Oficina Técnica)

Tels. 77 04 24 - 77 00 96

L'ESCALA

Foto Joan Lassus

NOVETATS MARGARIDA

ARTICLES DE PELL
BRODATS
BATES i DAVANTALS

Maranges, 24
Telèfon 77 00 87

L'ESCALA
(Girona)

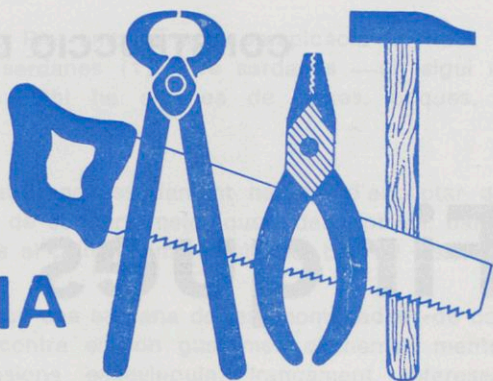
CONSTRUCCIONS

Germans Graboleda

c/. Caídos, 40
Telèfon 77 02 79

L'ESCALA

FERRETERIA

GUILLOT

PINTURAS

c/. del Mar, 6

Tel. 77 04 86

L'ESCALA

TORRES - APARTAMENTS - TERRENYS

CONSTRUCCIO DIRECTA

Finques Martí

Agents de la Propietat Immobiliària

**DISPOSEM DE NOUS LOCALS COMERCIALS
A LA PLATJA DE RIELLS**

ASSEGURANÇES

Telèfons 77 01 96
77 07 67
77 09 66

Camí Ample, 11
Carretera Montgó
(Davant Camp Militar)

L'ESCALA

ELOGI DELS BONS OBLIGATS

Ja fa molts anys que Josep Pla, amb la seva perspicàcia habitual, establí una classificació definitiva de les sardanes (1): «De sardanes —dit sigui modestament— n'hi ha de dues classes: n'hi ha algunes de bones, poques, i una quantitat considerable d'horribles».

Si ens regim per aquest patró, necessàriament haurem d'acceptar que les altres divisions existents (sardanes de concert, melòdiques, descriptives, balladores, obligades, etc.), resten supeditades al principi immutable del bo i el dolent.

Pot donar-se el cas, doncs, que una sardana de les anomenades «de concert» constitueixi un vertader atemptat contra el bon gust més elemental, mentre que altres peces amb menys pretensions esdevinguin, francament, interessants i atractives.

Per raons d'edat no he tingut la sort de poder tractar personalment als mestres Juli Garreta, Josep Serra o Enric Morera. Ni tant sols he pogut dialogar amb Ramon Serrat, Josep Blanch Reynalt o Joaquim Serra. Però dels bons compositors de sardanes que he conegut i conec, no n'he trobat cap que fes un elogi desmesurat de la seva obra o em parlés extensament entorn d'ella, si jo no havia tret abans el tema. Ben al contrari, sovint he pogut comprovar que aquests músics es mostraven descontents dels resultats assolits, posant de manifest les dificultats que tenien o fins i tot autodenunciant les seves pròpies limitacions. Aquest ha estat el resultat de les meves converses amb els mestres: Francesc Basil, Enric Casals, Josep M.ª Ruera, Conrad Saló, Manuel Saderra i Puigferrer, Rafael Ferrer, Joaquim Ferrer, etc. etc., figures la categoria de les quals suposo és reconeguda i acceptada per una immensa majoria de sardanistes. D'altra banda, cap d'aquests músics m'ha parlat mai malament de les sardanes obligades. Alguns d'ells s'han dolgut, això sí —i amb la màxima energia— de les versions deficientes de peces de lluíment a cura de solistes poc preparats, o bé mancats d'unes condicions mínimes.

M'he trobat més d'una vegada amb compositors que podríem anomenar de «via estreta», músics limitadets, mancats d'inspiració, de recursos tècnics o d'ambdues coses, que a més de parlar-me de la seva obra fins al punt de deixar-me literalment asfixiat, ho han fet en un to ampul·lós i triomfalista, atribuïnt-se mèrits inexistents i aplicant-se elogis que la gent normal sols és capaç de dedicar a l'obra d'un Bach o un Beethoven. Aquesta mena de genis incompresos, indefecti-

(1) Josep Pla. Obra Completa. Vol. 7. «El meu país». Edicions Destino. Barcelona, 1968.

CREUERS

MARE NOSTRUM

**EXCURSIONS MARITIMES
COSTA BRAVA**

QUEVIURES

ROS

Maranges, 3

Telèfon 77 01 79

L'ESCALA

blement es dediquen al conreu de sardanes de les que els músics anomenen «grosses», ambicioses, de les de concert, en una paraula. Naturalment, critiquen tant com poden les sardanes de caient popular, les peces balladores. Els blancs de les seves ires sempre són els mateixos: els obligats i les obres del mestre Mas Ros i autors afins (2).

Dels compositors de sardanes modestes i sense pretensions (bones i/o dolentes), no n'he trobat cap que censurés les obres balladores i obligades, com és natural, però tampoc parlen malament entorn de les sardanes de concert (incloses les obres soporíferes que critica gairebé tothom).

Personalment, sóc incapaç d'atorgar el mateix mèrit diguem-ne musical a una sardana de Juli Garreta que a una sardana de tible d'Enric Barnosell, posem per cas. Però ambdues em mereixen un respecte i, al mateix temps, les considero perfectament compatibles.

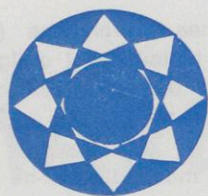
Un programa integrat únicament per sardanes de les «grosses» (Garreta, Toldrà, Morera, Serra, etc.) pot embafar determinats paladars musicals. Si ens passem la vida proclamant que la sardana és una dansa oberta, on tothom hi té cabuda, no veig per quina raó aquest criteri democràtic no pot regir en el moment d'estructurar un programa. Cal incloure, doncs, sardanes d'autors de gran categoria musical, sense oblidar, però, les obres de caire popular i les peces obligades. I aquest criteri em sembla apte no sols pel que fa als programes dels aplecs i les ballades, sinó també als dels concerts.

Tots ens hem dolgut més d'una vegada pel fet de no haver tingut oportunitat d'escoltar amb la deguda atenció (per manca de silenci, per exemple), la intervenció d'un solista concret en una sardana obligada. Les audicions a l'aire lliure presenten aquest greu inconvenient. La remor de la gent, les converses inevitables, ens impedeixen de valorar la qualitat interpretativa d'un instrumentista determinat. Tot això esdevé més factible en els concerts, on la gent resta silenciosa i, si les condicions acústiques del local ho permeten, hom pot gaudir de la interpretació en tots els seus aspectes, fins els detalls més insignificants.

Els obligats constitueixen una mena de prova de foc pels intèrprets i les cobles. Es tracta d'una manera força eloqüent d'acreditar un relleu, uns mèrits, un prestigi. Anys enrera en els concerts de festa major els obligats esdevenien un dels ingredients indispensables. Josep Pla, Gaziel i el músic de cobla i compositor Enric Vilà han escrit pàgines molt amenes entorn d'aquells concerts de festa major que entraren a formar part, per dret propi, de la petita història musical del nostre poble. I els grans protagonistes d'aquests concerts irrepetibles foren (no ho oblidem pas) els intèrprets dels obligats.

- (2) Francesc Mas i Ros, compositor d'inspiració molt fecunda, ha portat a terme una tasca importantíssima al servei de la sardana, en contribuir a la seva propagació i difusió a través d'una sèrie d'obres senzilles, amenes, balladores i atractives.

Souvenirs

Jovi

LA PLATJA

L'ESCALA

TEL. 77 05 40

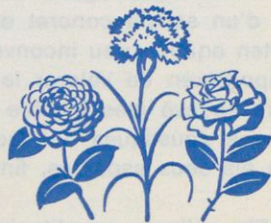
(COSTA BRAVA)

HOSTAL MIRYAN

HOSTAL REINA

RESTAURANT

Hostal «El Roser»

ESPECIALITAT EN PEIX I MARISC

Calefacció central - Aire acondicionat

Darrera l'Església, 9
Telèfon 972 - 77 02 19

L'ESCALA
Costa Brava - (Girona)

Quan la ràdio i les gramoles sols es trobaven a l'abast d'una minoria, les úniques possibilitats que l'estament popular tenia d'escoltar música viva a càrrec d'una agrupació instrumental, éren els concerts de festa major. Tinguem-ho en compte. Els gustos éren limitats i els paladars poc exigents. Però no hi havia altra cosa. I molts i molts respectables fills de la nostra terra s'iniciaren en el culte (i fins i tot el conreu) de la música a través d'aquells concerts, l'atractiu primordial dels quals foren, precisament (insisteixo), els obligats.

Si girem els ulls un xic més enrera encara, ens adonarem de la presència, en els inefables balls de festa major de finals del segle passat i principals de l'actual, de les diverses intervencions dels solistes: Mazurca, de clarinet; vals (de socis), de flautí; polca, de cornetí; americana, de fiscorn, etc, etc.

Els obligats (i en aquest capítol hi podem encabir perfectament les sardanes obligades) no són sinó l'equivalent dels concerts diguem-ne clàssics, adaptats als nostres gustos, possibilitats i criteris en la matèria. Oriol Martorell (3) ho definí molt bé això: «Al costat dels grans compositors catalans que, tots ells, sense excepció, han escrit més o menys sardanes, la nostra dansa ha tingut, sempre, músics que s'hi han dedicat quasi plenament, tant en l'aspecte creador com en el de la interpretació. Salvant totes les distàncies que es vulgui, és una mica el que passava a Itàlia, a finals del segle XVII i a principis del XVIII, amb tots aquells cèlebres artistes que eren, a la vegada, violinistes de classe excepcional i compositors de primeríssim ordre».

En música sabem, per definició, que el concert és una obra composta per a un instrument solista (o dos, tres o quatre) i orquestra. L'estructura i estil actuals del concert foren plasmats per Mozart i desenvolupats per Beethoven, a partir dels «concerto grosso» iniciats per Corelli i conreats per Vivaldi, Haëndel i Bach, entre d'altres.

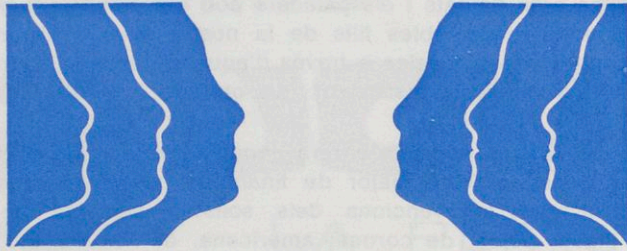
El concert tracta d'accentuar la independència i importància de l'instrument solista i explota el virtuosisme de l'executant amb passatges de gran dificultat tècnica. Es habitual incloure una «cadenza» cap a la part final del primer moviment del concert, per tal que el solista llueixi les seves dots.

Anoto totes aquestes coses per la senzilla raó que, salvant les distàncies, considero que existeix un paralelisme innegable, una perfecta correlació entre el concert (forma culta) i la sardana obligada (forma popular). Aleshores el que es tracta és que aquesta darrera hagi estat escrita amb dignitat, amb gust, i que el solista la interpreti amb sensibilitat i domini de la tècnica.

He tingut oportunitat d'escoltar moltes sardanes obligades perfectament dignes, tant pel que fa a l'obra com a la versió de l'executant. En aquest sentit em mereixen el màxim respecte les sardanes de lluïment instrumental degudes als

(3) Oriol Martorell. Disc dedicat a Ricard Viladesau.
Antologia de la Sardana. Vergara. 55.0.100 c.

boutique

NELENE

Maranges, 15 - Telèfon 77 00 73
Monturiol, 2 - Telèfon 50 16 70

**L'ESCALA
FIGUERES**

Administración de Fincas

**Alquileres de Villas
y Apartamentos**

DELEGADO

FINANCIERA INTERNACIONAL DE SEGUROS

Fincas «XAXU»

JUAN VICENS MORNAU

Despacho Agencia "Xaxu"
Plaza Iglesia - Tel. 77 02 10

LA ESCALA
Costa Brava

mestres: Pere Rigau «Barretó», Josep Blanc Reynalt, Josep Coll, Enric Barnosell, Josep Saderra, Josep M.ª Boix, Joaquim Serra, Lluís Buscarons, Conrad Saló, Ricard Viladesau, Lluís Cotxo, Enric Vilà i tants i tants d'altres autors.

Es un fet innegable que les interpretacions de sardanes a cura de diversos solistes han esdevingut antològiques. Des de Pep Ventura fins als actuals virtuoses de la tenora Josep Gispert o Jaume Vilà, podríem incloure una sèrie de noms de relleu màxim que han assolit una gran anomenada a través de la seva interpretació d'obligats, melodies per a tenora i fantasies de concert: Albert Martí, Ramon Rossell, Josep Baró i Güell, Josep Coll, Lluís Cotxo, Ferran Rigau, Ricard Viladesau, Joan Llobet, Josep Roura, etc. etc. I el mateix podríem dir pel que fa als tibles: Enric Barnosell, Robert Villalonga, Josep Maria Boix, Joan Parés, etc. Els cornetins i trompetes: Martí Saló, Pere Prunyonosa «Trumfa», Francesc Capellas, Manuel Comadevall, Jordi Compta, etc. Els fiscorns: Antoni Agramont, Pau Guanter «Rossinyol», Tomàs Garcia, Josep Ferrer, Pere Arpa, Josep Puig, Enric Vilà, Josep Riumalló, Pere de Pals; els duos de fiscorns a càrrec de Josep Puig i Conrad Saló, Enric Vilà i Joaquim Juanmiguel; Josep Riumalló i Josep Cassú, etc. Les interpretacions dels flabiolaires Pere Rigau «Barretó», Baldomer Pastells «L'avi Rau», Lluís Buscarons, Josep Vilà, Jordi León, etc. Les dels contrabaixos Emili Saló i Parals, Josep Juncà, Josep Vallespí, Delfí Sunyer, Josep Joli Blanch Reynalt, Joan Calsina, etc.

Considero, modestament, que les interpretacions de peces obligades o altres obres de lluïment a cura d'aquests instrumentistes i altres que la precipitació m'ha fet oblidar, hauria de ser tinguda en compte en el moment d'establir valoracions precipitades i òbviament injustes. No podem pas acceptar aquest tracte despectiu envers un tipus de sardana al conreu de la qual han dedicat bona part dels seus esforços, energies i il·lusions tants i tants compositors i intèrprets de la màxima categoria.

El poble, el sardanista, té dret a opinar i a escoltar i/o ballar aquelles sardanes que més li plaguin, car, al capdavant, és el públic qui fa front a les despeses ocasionades per la festa sardanista. «Qui paga, mana» diu el conegut aforisme. I el poble, a més, rares vegades s'equivoca. Hom pot presentar l'excepció del cas Juli Garreta, entorn del qual caldria parlar i escriure molt, car mai no he trobat cap detractor de les sardanes de Garreta que restés indiferent davant una versió perfecta d'una de les obres d'aquest músic. Es clar que hi ha versions i versions de les sardanes de Garreta. De la mateixa manera que hi ha solistes i solistes i sardanes obligades i sardanes obligades. El que no tenim dret a fer, per descomptat, és generalitzar de manera precipitada. Cal seguir l'exemple de les bones cobles i atorgar un sentit a les nostres paraules, donar-hi expressió i, sobretot, matisar quan arriba el moment oportú.

Eugeni Molero

QUEVIURES

SALPATX

POBLE SEC
Telèfon 77 03 51

L'ESCALA
Costa Brava

SNACK - BAR

CASA COLL

SANT MARTI D'EMPURIES

L'ESCALA

RAMIRO PALAU

INSTA AGUA Y ELECTRICIDAD

Perchel 41-43 , Tel: 77 03 60

La Escala (Gerona)

SERVICIO TECNICO OFICIAL

G - 849

INSTAL·LACIONS i REPARACIONS

D'ELECTRICITAT i FONTANERIA

GAS i CALEFACCIO

SERVEI TECNIC OFICIAL

BOMBAS ESPA

MUNTATGE i VENDA D'ALARMES ANTIROBATORI

EN INDUSTRIES i XALETs.

**ALIMENTACIO
VINS i LICORS**

Barceló-Gifre

Avda. Ave Maria
Telèfon 77 04 59

L'ESCALA
Costa Brava

Sports Lider

**ESPECIALITAT
COPES i TROFEUS**

A L'ESCALENC ABSENT

Enmig de l'enrenou de la ciutat hi havia un vell que descansava en un parc; un dels pocs llocs tranquils que li quedaven i des d'on veia el mar que li feia recordar la sea infantesa passada en aquell petit poble mariner, tranquil i, a la vegada, bulliciós, amb platges i cales. Aquell poble era L'Escala.

Quan tornava cap a casa pensava en el poble on va néixer, i l'enyorava cada vegada més.

En arribar a la llar, va trobar una carta que provenia del seu poble. Tot seguit la va llegir amb els seus ulls cansats. Va quedar d'una peça en veure que el conviden a l'Aplec d'aquell any, conjuntament amb els altres escalencs absents.

Al vell se li va il·luminar la cara, i mentre els ulls se li emplenaven de llàgrimes anava dient aquestes paraules: «Ai, poble meu. Tants anys sense veure't. Hauràs canviat molt o seguiràs igual. Però, estiguis com estiguis, jo sempre et recordaré de la mateixa manera que el dia que et vaig deixar».

Núria Guri 1.er F. P. L'Escala

LA SARDANA

La sardana és una dansa molt vella que es remunta a molts anys endarrera.

Sóc jove i ho he nascut a Catalunya, però quan escolto una sardana és com si tornés a aquells temps en què les dones, a la vora del mar, remendaven les xarxes, o bé els homes tornaven de pescar, cansats d'estar tota la nit sota el cel poblat d'estrelles.

Avui la sardana és una caixa de records per als avis del poble. Tinc la i els homes i les dones, que avui són els avis del poble, s'afanyaven i es sacrificaven per veure créixer feliços els seus fills.

Avui la sardana és una caixa de records per als avis del poble. Tinc la impressió que aquestes persones, en escoltar una sardana, recorden els seus temps, quan eren joves, i que ara, per allò del pas dels anys se senten com apartats del món que tant ells com els joves han creat. I suposo també, que en escoltar una sardana, els reneix la vida que guarden en el seu cor.

M.ª Dolors Martínez 1.er F. P. L'Escala

LA SARDANA

«La sardana és la dansa més bella de totes les danses que es fan i es desfan». Així comencen unes belles paraules dedicades a la nostra dansa i tots els que ens sentim catalans, en escoltar la tenora, les llàgrimes ens vénen als ulls, el nostre cor s'omple de vida i d'amor i els nostres peus salten de joia. Amb les mans agafades, alçades al cel de la nostra terra, ballem la sardana.

La sardana no és solament una rodona de gent, sinó que és un punt de germanor de tot Catalunya. La sentim dins del cor i fa arrels en tot aquell que la balla i la sent profundament.

M.ª Assumpció Planas

8.ª d'E. G. B. Col·legi Nacional Empúries

HOSTAL - RESTAURANT

POCH

Carrer de Gràcia, 10 - Tel. 77 00 92

L'ESCALA
(Costa Brava)

QUEVIURES

Parés - Frigola

**SI VOLEU MENJAR UN BON PA
A CAN FRIGOLA HEU D'ANAR**

Carrer del Mar, 9
Telèfon 77 03 44

L'ESCALA

**Servei regular de mercaderies des de L'Escala,
Torroella de Montgrí i pobles de les contrades a
Barcelona, Girona i viceversa.**

Càrregues completes i fraccionades

Servei ràpid i acurat

**Carrers: Enric Serra n.º 6 i Germans Masferrer s/n
Telèfons: 77 01 32 - 77 01 83**

L'ESCALA

Telèfon 75 80 86 de TORROELLA DE MONTGRI

JOIERIA RELLOTGERIA

GERMAN

REPARACIONS

Enric Serra, 24
Telèfon 77 05 35

L'ESCALA

SABATERIA

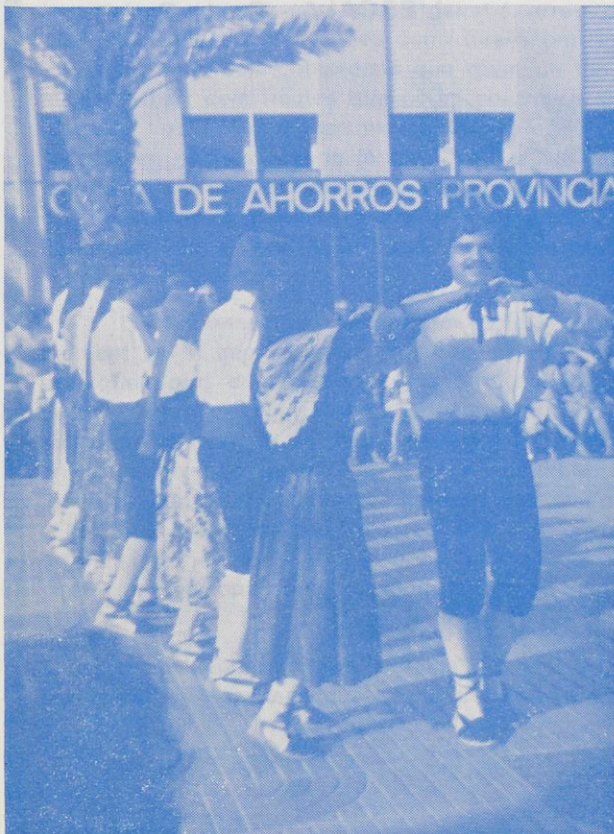
C. Vilabrú

Carrer del Mar, 10
Caídos s/n
Telèf. 77 04 40

L'ESCALA

EL CONTRAPÀS

Sembla que el tema que s'adiu més a tractar en un programa d'un Aplec de Sardanes, es precisament això, parlar de la sardana. Jo ja ho he fet en dues ocasions, i ara crec que pot tenir cert interès tocar el tema del Contrapàs tant lligat a la sardana que gairebé eren dues peces inseparables. Es ballaven certament les sardanes curtes independentment del Contrapàs, però no era fet aquest ball sense ballar la sardana que es pot considerar la darrera part del Contrapàs. Tampoc hi havia gairebé cap diferència en el ritme i en el punteig general, solament que en el Contrapàs degut a l'enrevesament de la barreja de compassos curts i llargs es feien uns punts dits de rebot, l'esperdanyeta, les remenadilles, etc. I en quant a la part musical, la melodia de les primitives sardanes curtes eren gairebé parts musicals del Contrapàs.

L'Esbart La Farandola del C.E.R.
ballant un Contrapàs

S'ha escrit molt sobre l'origen d'aquesta majestuosa dansa. Alguns erudits li donen un origen grec, sigui perquè s'han trobat similituds amb testimonis de l'antic món hel·lènic i també amb actuals balls grecs i perquè amb la vinguda dels antics colonitzadors grecs a l'Empordà sembla que es d'obligació pensar que foren ells qui el portaren. També s'ha escrit que te remotíssims orígens ancestrals, de remots rites màgics de simbologisme agrari. Es molt aventurat donar un origen concret a les coses, com poden ser també, la música, el teatre, la poesia, etc. Tots els pobles desde el seu primitivisme han tingut i tenen les seves manifestacions artístiques, encara que les seves formes siguin d'una gran rusticitat. Altres pobles degut

PENSIO-RESTAURANT

Can Roura

Telèfon 77 03 05

SANT MARTI D'EMPURIES
L'ESCALA - Costa Brava

HOTEL

Río Mar

Sant Martí d'Empúries
Telèfon 77 03 62

L'ESCALA

al seu desenvolupament cultural han creat peces mestres dintre els diferents camps de l'art però, es pot afirmar que aquell poble o aquell altre en tinguin la paternitat? Crec que es més encertat creure que tot ha sigut un procés evolutiu i de perfeccionament. El Contrapàs com una dansa més, no es pot considerar que sigui la creació d'aquí o d'allà, d'una cultura mediterrània o nòrdica. Al País Basc existeix una dansa que s'anomena Kontrebas i tant en la coreografia com en la manera de ballar-lo hi ha uns punts de coincidència talment curiosos. Foren els pastors trashumants bascos que recorrien tot el Pirineu que hi han deixat tants noms toponímics com pot ser Salardú, Biciberri, Esterri, Arties, Andorra, etc. per no citar-ne més, que ens portaren el Contrapàs, o que fou al contrari que foren ells que el portaren de les nostres contrades al seu país? Heus ací un bon tema per un folklorista.

El meu propòsit al tractar aquest tema era més aviat fer-ho desde una perspectiva humana i social dels costums dels nostres avantpassats i de l'arrelament que tingué encara en la societat del segle passat. Les moltes variants que han existit del Contrapàs i en contrades llunyanes de l'Empordà ens fa constatar la ampla divulgació que assolí gairebé arreu de Catalunya. Era tal l'arrelament que tenia, que un jove no es considerava ben iniciat sinó sabia ballar-lo i aquesta pruija arribà a cert compromís que quan un mosso de pagesia se llogava en una masia, a part dels tractes que podia contreure amb el seu amo hi entrava per part d'aquest l'obligació d'ensenyar-li a ballar el Contrapàs. La qual tasca generalment requeia en el mes vell de la casa, que a les llargues vetlles de l'hivern davant el foc de la llar es compartia les consabudes explicacions de «rondalles de la vora del foc» amb la pràctica d'ensenyar a puntejar i seguir el Contrapàs, cosa que també es feia a l'era, a la freca, en les vesprades de l'estiu.

La responsabilitat de «treure» o fer acabar bé un Contrapàs requeia principalment en el cap, després en el de la cua i el mitjaner. «Treure» un Contrapàs era, que apart d'anar dirigint els enrevessats compassos d'ara uns curts cap a l'esquerra ara uns llargs cap a la dreta i que no obeiien a un número constant com passa en la part de sardana, es tractava també d'acabar-lo en el darrer compàs en el mateix lloc de partida. Com es sabut el Contrapàs es ballava en renglera fent una mica de semicercle, i durant les evolucions es donava la volta sencera a la Plaça i la feina dels tres responsables era de calcular l'amplada, del número de ballaires per portar a fiç final l'acabament de la dansa i aquest fet, el d'haver «tret» un Contrapàs era considerant de bon auguri.

I per acabar ja que el tema es molt llarg, deixarem per una altra ocasió parlar de les possibles causes que portaren a la seva desaparició.

NOVETATS - TEIXITS
ARTICLES PER A LA LLAR

Emili Puig Giralt

Enric Serra, 4
Telèfon 77 03 52

L'ESCALA

Carretera s/n
Telèfon 78 80 12

ALBONS

SARDANES A L'ESCALA

Novament és una agradable satisfacció poder començar el comentari que fa referència a les activitats sardanistes que han tingut lloc a la nostra població en el decurs d'un any, fent constar que una de les sardanes estrenades al darrer Aplec, la de conjunt de la tarda, interpretada per les quatre Cobles: «Principal d'Olot», «Selvatana», «Baix Empordà» i «Ciutat de Girona», de la que és autor Francesc Mas i Ros, i que porta per títol «Els pescadors de L'Escala», ha arribat a la final de la Sardana de l'Any, estant present entre les deu finalistes a la **IX^a Nit de la Sardana**, celebrada en el Pavelló d'Esports de Lloret de Mar.

Pel que fa a les audicions celebrades anem les següents: JUNY: 13, Girona; 20, Principal de la Garrotxa; 29, Principal de Cassà. JULIOL: 4, Girona; 11, Principal d'Olot; 16, Ciutat de Girona; 18, Principal de Cassà; 20, A.M.O.G.A.; 25, Foment. AGOST: 1, Girona; 8, Principal de Cassà; 17, Principal d'Olot; 22, Girona; 29, Principal de la Garrotxa. SETEMBRE: 2, Badalona; 3, Ciutat de Girona; 4, Selvatana i Girona; 5, Marina; 11, Miramar; 12, Girona. OCTUBRE: 21, Girona. NOVEMBRE: 11, Ciutat de Girona; 18, Costa Brava. DESEMBRE: 30, Foment. GENER: 20, Ciutat de Girona. FEBRER: 17, Baix Empordà. MARÇ: 2, Caravana. ABRIL: 13, Principal de Llagostera.

No ens oblidem de deixar constància dels concerts celebrats el 24 de Juliol, als jardins del Centre Cultural Municipal Xavier Vilanova, a càrrec de la **Ciutat de Girona**, el 28 de Desembre a l'envelat, a cura de **La Principal de La Bisbal** i el 19 de Març, a la sala del local social del C. E. R., per la **Maravella**.

Com tots els anys ha tingut el curset d'ensenyament de ballar, comptar i repartir les sardanes, que ha reunit cada divendres una notable assistència de nous dansaires, els quals ajudaren a mantenir la tradició de la nostra vila, alhora que sabran donar la deguda importància a les diferents celebracions de **SARDANES A L'ESCALA**.

Participants al X.^a curset d'ensenyament (Foto Bardera)

«SOM», la revista esperada

Per a un informador sardanista, que fa més de vint anys que hi esmerça el seu temps lliure (mirem-lo així amb cert optimisme), i que considerarà ja fa anys la necessitat que les notícies de la vida de la sardana rebessin a la premsa idèntica atenció que moltes d'altres activitats, el tema quasi obligat ara, quan se li demani un article per a un programa d'un aplec o similar, és el de la revista SOM, de la qual, en el moment de publicar-se aquestes ratlles, possiblement ja hagi aparegut el segon número.

El projecte, la necessitat de tenir-la i els intents per aconseguir-la, han estat varis i amb resultats desiguals. Cal remontar-se abans de la nostra guerra civil (referències boiroses per a una gran part del nostre poble actual), per a trobar una revista dedicada a la dansa catalana. Després de l'hecatombe, quan hom comença a considerar que ballar sardanes (anunciades i promogudes en castellà), es pot permetre, sorgeixen publicacions molt modestes, de fet modestos butlletins, que anuncien les ballades que es celebren, així com aplecs, concerts i festivals folklòrics. Són les memorables Guia del Sardanista, Carnet del Sardanista, Folklore i Cadí, apart de múltiples butlletins d'entitats que es sumen també a l'intent de veure imprès el valor i activitats de la sardana. Però la revista, una autèntica

PEIXATERIA

COLL

Carrer Joan Massanet, 52

L'ESCALA

revista, de presència similar o igual a les d'altres dedicades a altres temes, de més ressò popular (potser podríem dir de més interès que el tinguin), no la tenim. Ni es preveu poder tenir-la, llavors.

Fa cosa d'uns deu anys que dintre les activitats de l'Agrupació Cultural Folklorica Barcelona, es remou novament un servei de petició d'informació a les cobles que ja hi havia hagut montat, i amb el qual s'aconseguia informació pels guions sardanistes a la ràdio, de la qual llavors en tenia cura la dita entitat. Recordem com un dels més reeixits el de Ràdio Andorra i també el de Ràdio Nacional.

L'ampliació i millorament d'aquell servei provocà el desig de crear una agència d'informació sardanista, la qual obtingués el màxim possible de notícies, les quals, com a compensació, tenien la seguretat de que la informació s'expandiria a varis guions de premsa i ràdio, quasi tots a cura llavors de l'ACFB. Posteriorment s'anaren anexionant a aquest servei de recepció i entrega, altres informadors que treballaven pel seu compte, i, instintivament, s'anava modelant el que després hauria de tenir un nom, doncs la força i desenvolupament que abastava ho començava a exigir. S'estava gestant el GISC, el Grup d'Informadors Sardanistes de Catalunya.

I aquí estem. Amb una experiència desigual, segons els anys que cadascú ha emprat en el terreny de la informació sardanística, però tots ben igualats en la quantitat d'entusiasme que hem aportat per la confecció de SOM. Un entusiasme que ens fa creure en l'èxit que per aconseguir la tant esperada revista serà definitiu i d'autèntica sorpresa per a molts escèptics (que sempre n'hi ha).

Hi ha un aspecte que crec cal remarcar. I és la pluralitat de temes folklòrics i de caire costumista que tractarà la revista. Al llarg dels anys que porto esmerçats en el tractament i informació de temes sardanistes i, més esporàdicament, de sentit folklòric en general, he pogut constatar un cert aire discriminatori entre els actes de sardanes i d'esbarts, principalment. Seria aberrant declarar que hi ha animositat o controvèrsia. No, no hi és, però si hi trobem una certa indiferència, una actitud de tirar cadascú pel seu cantó. A SOM aquesta actitud no hi serà —no hi és— i pensem que pot ésser un dels factors que la faci més simpàtica. Podem creure que la sardana ha fruit d'una difusió més àmplia, d'una acceptació més multitudinària que la d'altres activitats folklòriques, però seria aberrant creure que el paper a jugar en el futur de la nostra torturada Catalunya és inferior posem per cas, en castellers i esbarts, al que hi ha jugat la sardana. Tots plegats configuren la personalitat catalana, tots balden per a que la veritable essència del poble català quedi reflexada en la intensitat de que és mereixedora, i, tots plegats, en el portaveu comú de SOM, han de ser soldats en una lluita incruenta, però vital pel poble català: la personalitat de Catalunya.

Si SOM aconsegueix aquesta finalitat, puc anticipar crec que en nom de tots els components del GISC, que haurem assolit una fita que, potser encara ara, sembla una quimera.

Josep Ventura

Comiat

La il·lusió d'oferir una diada assenyalada als escalencs que viviu fora de la nostra vila, com a palpable demostració que «L'ESCALA US RECORDA», ha motivat que el V. APLEC DE LA SARDANA hagi estat dedicat als escalencs absents.

En acomiadar-nos fins al proper Aplec, no volem deixar d'agrair l'assistència de tots aquells que, habituals o no a l'Aplec, ens heu acompanyat en aquest jorn de festa.

¡¡ A REVEURE SARDANISTES !!

El nostre sincer agraïment a tots els qui han col·laborat en aquest butlletí, puix que gràcies a ells s'ha pogut portar a felix terme.

NOTES:

La Comissió organitzadora es reserva el dret d'alterar aquest programa si causes imprevistes l'obliguessin a fer-ho.

Dintre el recinte de l'aplec hi trobareu per a la vostra millor comoditat un complet servei d'altaveus, d'informació i bar.

Tindreu l'oportunitat d'adquirir el disc d'homenatge a Josep Vicens Juli «Avi Xaxu», grabació de la Cobla Principal del Llobregat i l'Orfeó Laudate.

Reg. 38804

Sign cl 394.3 (467.1 Em AL'Escala)
LOG) Apl

BAN

BANC

BANCC

BANCOT

BA EXCLÒS DE PRÉSTEC

B-1

BANCOTRANS

Banc Comercial Transatlàntic

L'ESCALA

Casa Central: BARCELONA
MES DE 90 OFICINES A ESPANYA

ESCALANOVA III

APARTAMENTS GRAN STANDING
PRIMERA LINEA AL MAR

EDIFICIS:

PASSEIG DEL MAR	acabat
FRONTMAR	»
PORT ESCALA	en construcció
LES GAVINES	» »
EL CARGOL	» »
ELS AMARRES	» »

CONSTRUCCIO I VENDA DE
CASES DE PRIMERISSIMA QUALITAT

Zona Residencial "LAS ARDILLAS"

ESCALANOVA III = L'ESCALA = NOVAESCALA II

Passeig Maritim
Telèfon 77 05 54

Caïdos, 31
Telèfon 77 01 00